AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 47-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 25-tą LAPKRIČIO (NOV.) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Kaip Susikurė Pirmoji Lietuvos Vyriausybė

Šių metų lapkričio 11 d. suėjo lygiai 15 metų, kai Vilniuj buvo sudaryta pirmoji nepriklausomos Lietuvos vyriausybė. Pirmąjį Lietuvos ministerių kabinetą sudaryti Lietuvos Taryba pavedė prof. A. Voldemarui, kuris į savo kabinetą ministeriais pakvietė šiuos žmones: P. Leoną, finansų — adv. Martyną Yčą, švietimo ministerijos valdytoju — Joną Yčą, ukio valstybės turtų ministeriu — J. Tubelį. Tuo budu pirmasis Lietuvos ministerių kabinetas buvo sudarytas iš šešių žmonių. Pats prof. A. Voldemaras, be ministerio pirmininko pareigų, dar pasiėmė sau užsienių reikalų ir karo ministerijų portfelius.

Lapkričio 14 d. pirmasis kabinetas prisistatė Valstybės Tarybai, kurios posėdy prof. A. Voldemaras paskaitė pirmosios vyriausybės darbų deklaraciją. Jo deklaracija buvo labai demokratiška. Įdomu, kad sudarant kabinetą tuojau kilo partinių nesusipratimų. Švietimo ministeriu buvo numatytas kun. J. Purickis, o ukio ir valstybės turtų — agr. A. Stulginkas, abu krikščionių demokratų partijos žmonės. Kabinetas jau turėjo buti pristatytas Valstybės Tarybos prezidiumui patvirtinti, kai staiga Vl. Stašinskas ir P. Leonas pareiškė, kad jie iš principo negali dalyvauti vyriausybėj, kurioj yra kunigas. Painiavai išvengt tada kun. J. Purickis atsisakė suo portfelio, bet su juo drauge atsisakė buti ministeriu ir A. Stulginskas. Tuo budu pirmajam kabinete krikščionys demokratai nedalyvavo, lygiai kaip ir socialistai — liaudininkai, vėliau pasivadinę valstiečiais liaudininkais. Pirmąją Lietuvos vyriausybę tad sudarė beveik vieni pažangos partijos žmonės arba jiems prijaučiantieji. Pirmojo kabineto ukio ir valstybės turtų ministeris J. Tubelis dabar yra ministeris pirmininkas ir finansų ministeris, o kartu ir tautininkų sąjungos pirmininkas.

Darbo sąlygos pirmąjai vyriausybei buvo labai sunkios. Kraštas dar buvo vokiečių okupantų rankose. Kad ir prakišę karą, vokiečiai tačiau nenorėjo leisti lietuviams organizuotis ir visaip kliudė pradėtąjį valstybės tvarkymo darbą. Ypač vokiečiai nedavė lietuviams organizuoti savo kariuomenės. Okupacinė vokiečių kariuomenė, buvusi Lietuvoj, pasidavė besiveržiančiai iš rytų bolševikiškai agitacijai ir smarkiai subolševikėjo. Kariuomenės dalyse buvo išrinktos kareivių tarybos, kurios bičiuliavosi su bolševikais ir užmezgė ryšius su beeinančia į Lietuvą raudonąja armija. Vokiečiai buvo pažadėję bolševikams atiduoti jiems visą Lietuvą, nors karo paliaubų sutarty buvo numatyta, kad vokiečiai turi pasilikti tose fronto vietose, kur jie buvo paliaubų sutarties pasirašymo dieną ir bolševikų neleisti. Savo pažado vokiečiai nelaikė, traukėsi prieš bolševikus ir nedavė organizuoti lietuviams savo kariškų pajėgų. Taip dalykams esant, suprantama, pirmoji vyriausybė nedaug ką tegalėjo nuveikti, nes ji buvo praktiškai visai bejėgė. Neturint kariuomenės, nebuvo galima ir galvoti apie krašto gynimą nuo raudonųjų bolševikų armijos, kurie ėjo vis gilyn į Lietuvos žemes. Taip pat negalima buvo palaikyti ir vidaus tvarką.

Gretu tikrosios vyriausybės, Vilniuj ir kitose vietose pradėjo steigtis bolševikų ir lenkų komitetai, kurie skelbėsi esą teisėtomis Lietuvos valdžiomis.

Reikalai pagerėjo tik tada, kai pradėjo plaukti savanoriai, sudarydami pirmąją Lietuvos branduolį. Pajutusi šokią tokią savo rankose savanorių jėgą, Lietuvos vyriausybė greitai likvidavo ir bolševikus ir lenkus. Tad jei pirmoji Lietuvos vyriausybė ir nedaug ką nuveikė, tačiau svarbu yra, kad ji susidarė Vilniuj, tikrojoj Lietuvos sostinėj, kurį atvaduot yra svarbiausias Lietuvos uždavinys. — Tsb.

* * *

Tik pradėjus kurtis Lietuvos valstybė atsidurė tarp pavojų. Iškilo reikalas turėti savą realią jėgą atremti kaimynų puolimus ir apginti nepriklausomybę. Tuolaikinė Lietuvos vyriausybė suskato organizuoti tėvynės gynėjų burius, reguliarią kariuomenę. 1918 metais lapkričio 23 dieną kariuomenei kurti išleido pirmąjį įsakymą. Ši diena yra laikoma Lietuvos kariuomenės įsikurimo dieną ir kasmet yra minima. Šiemet ji minima ypač reikalingai, nes nuo kariuomenės įsikurimo sueina penkiolika metų.

Per tą penkiolika metų Lietuvos kariuomenė nepaprastai išaugo. Iš pradžių ji buvo blogai aprengta, menkai ginkluota, silpnai aprupinta. Tačiau ji buvo tvirta drąsa, pasiryžimu ir tėvynės meile. Ji įstengė nugalėti ne tik blogas apystovas, bet atremti ir keleriopai gausesnius ir keleriopai geriau aprupintus priešų burius. Penkiolika metų neilgas yra laiko tarpas, tačiau Lietuvos kariuomenė išaugo į moderniška armiją, kuria gėriamės ne tik mes patys, bet ir kitos valstybės, kurios savo karišką patyrimą skaičiuoja šimtmečiais. — Tsb.

Litvinov Keliauja Namon

Washington, D. C. — Maxim Litvinov vengdamas viešų pasveikinimų, išvyko automobiliu į New Yorką. Sovietų komisaras tykiai apleido rusų pasiuntinybę tuojaus po aštuntos valandos ryto, ketvirtadienį ir kartu su juo buvo Ivan Divilkovsky, kurs su juo atvyko iš Rusijos ir Valstybės Departamento specialis agentas. Šeštadienį, Maxim Litvinov sės į laivą ir iškeliaus į savo šalį.

Nors Litvinov nepaliko žodžio, kur jis ketina apsistot kol bus New Yorke tačiau manoma, kad jisai bus Amtorgo korporacijos viršininkų svečias. Valstybės Departamentas aiškino, kad Litvinov pasirinko vykt automobiliu, kad išvengus minias ir policijos palydovus, kurie butų reikalingi, jeigu žmonių, kokiu laiku pributų New Yorkan.

Mandžiurijos Durys Atdaros – Japonai Skubinasi Įeiti

Dairen, Kwantunk. — "Manchukuo" gali laikytis savo "atdarų durų" nusistatymo, bet durys bus pripildytos japonais. Japonai pamaži paima į savo kontrolę Mandžiurijos svarbiausias pramones. Netrukus japonų ir "Manchukuo" valdžios ir jų piliečiai paims visas pramones į savo rankas ir kartu jiems teks visas pelnas. Svarbiausios pramonės yra geležkeliai, anglys plienas elektra, chemikalai ir taip toliau. Kapitalas iš užsienių pageidaujamas net ir ieškomas, tikslu išskleist svarbesnes pramones, bet tiktai paskolų formoje už nustatytą nuošimtį.

Japonų pramonė ir investmentai Mandžiurijoje jau viršija visus kiek nors kitos šalys kartu turi. 1930 metų pabaigoje japonų investmentai buvo 1,700,000,000 yenų ($500,000,000) arba 70-tas nuošimtis visų kitų; Sovietų Rusija sekė su 25.7 nuošimčiais; Didžioji Britanija su 1.7 nuošmčiu; Amerika su 1.1, Francija su 0.9 ir Danija ir Švedija su 0.04 nuošimčių.

Manevrai Ore Ant Varšuvos Miesto

Varšuva. — Čia paskutinėmis dienomis buvo surengti didieli manevrai ant viršaus Varšuvos. Buvo daromi orlaivių "antpuoliai" ir tuo pačiu laiku vietos gyventojai buvo mokinami kaip maskas naudot nuo nuodingų dujų ir teikt pagelbą sužeistiemsiems.

Nori Ištirti Kauno Pilies Paslaptis

Kaune, ant Neries kranto, Nemuno ir Neries santakoje, yra senovės lietuvių Kauno pilies griuvėsiai. Nedaug tų griuvėsių yra išlikę, nes amžiams bėgant lietus, vėjai ir piktos žmonių rankos tas brangias liekanas smarkiai apnaikino. Iš kadaise buvusios garsios pilies yra likę tik vienas apgriuvęs bokštas su vartais, po kuriais yra ir buvusių pilies musų pamatų dalis.

Kauno pilis buvo pastatyta XIII amžiuje. Per visą XIV šimtmetį Kaunas buvo labai svarbus apsaugos punktas kovose tarp Lietuvos ir kryžiuočių ordeno. Kelis kartus Kauno pilis buvo deginama ir ardoma. Kauno strateginė (kariška) reikšmė pasibaigė VXIII amžiuje.

Apie Kauno pilį yra užsilikę daug įvairių padavimų. Vienas toks padavimas pasakoja, kad po pilim esama daug paslaptingu požeminių urvų, kurie veda į kitą pusę Neries ir Nemuno Kaip paprastai, toki padavimai laikomi prasimanymais ir jais niekas nenori tikėti. Tačiau šiomis dienomis visai netikėtai Kauno rotušės požemy buvo atrastos užmirštos durys. Archeologai, jų tarpe ir Kauno muziejaus direktorius prof. Volteris, tuo radiniu labai susidomėjo ir ruošiasi patyrinėti, kur tos užmurytos durys veda. Manoma, kad pro tas duris buvo galima pakliuti į urvus, kurie veda į pilies požemius. Jei taip iš tikrųjų butų, tai pasirodytų, kad padavimai apie urvus yra teisingi.

"Amerikoniškas" Plėšikas Lietuvoje

Šiaurės Lietuvos gyventojus dabar bauginą "amerikoniškas" plėšikas Rickus. Jis anksčiau buvo bernu pas ukininkus. Čia apgavo kelias kaimų mergeles, kurios dabar augina jo įpėdinius. Iš pradių buvo padoras vaikinas, tik vėliau pradėjo vagiliauti dviračius ir kitus menknekius. Kai teismas jį nubaudė tai Rickus, išėjęs iš kalėjimo, pradėjo daryti stambesnes vagystes, vėliau — net apiplėšimus ir žmožudystes. Jis apiplėšė Varnių žydų banką, žiauriai nužudė šakynos kleboną Barzdžių, o dabar nuo policijos slapstosi po kaimus, iš keleivių atiminėja pinigus ir pan. Kai kada dienomis ateina ir į didesnius miestus, vaikšto po krautuves. Ypač šiaurės Lietuvos gyventojai jo tiek yra įbauginti, kad kiekvieną įtartiną žmogų jie vadina Riekum.

Paskutinėmis dienomis policija susekė jo pėdsakus ir stengiasi pačiupti. Tiesa, jau keletą kartų jis stebuklingai iš policijos akių paspruko. Jį gaudyti policijai padeda ir vietos gyventojai. — Tsb.

Paslaptingi Rusiai Kaune

Seniai senesnieji Kauno gyventojai sakydavo, kad Kauno požemiuose yra paslaptingų rusių, didelių urvų, kurių keli net nuvesdavę į Vilnių. Dabar tomis kalbomis susidomėjo Kauno miesto muziejaus direktorius prof. Ed. Volteris, kuriam prižiurint daromi platus kasinėjimai Kauno pažemiuose. Kasinėjimų daviniai rodo, kad dalis tų kalbų nėra be pagrindo. Jau atkastas didelis urvas po Kauno miesto rotuše (savivaldybės rumais). Jeigu iš tiesų tokių paslaptingų duobių ar urvų butų surasta daugiau, tai iš to galima butų daryti išvadą, kad prieš kelis šimtmečius Kaunas buvo didžiausia Lietuvos gynimo tvirtovė panemunėje, kurios gyventojai buvo apsaugoti nuo įvairių priešų puolimų. Tais urvais, reikalui esant, jie galėdavo pasprukti iš tvirtovės. — Tsb.

Kapitalistai Nemėgsta Ruzvelto Vadovybės

Washington. — Šiomis dienomis išnešė Suvienytų Valstijų prekybos rumai rezoliuciją. Reiškė pageidavimą, kad prezidentas Ruzveltas pal autų daręs mokslišku bandymus su dolerio infliacija ir krašto valiutai grąžintų aukso pagrindą. Tačiau iš Warm Springs praneša, kad prezidentas nesutiko patenkint prekybos rusų rekalavimą, dolerio infliacija ir tolau bus vykdoma, kad tuo budu padidinti daiktams kainas. Prekybos rumai, matydami, kad jų reikalavimus prezidentas neigia, nutarė kovot prieš NRA, kad tuo budu išmušus vyriausybei iš rankų krašto pramonės ir visų įmonių kontrolę.

Tas reiškia, kad krašto kapitalistai nelabai patenkinti Prezidento Ruzvelto vadovybe. Del tos pačios priežasties ir Ruzvelto finansų komisijos patarėjas

Milijonas Bedarbių Gaus Darbą

Washington. — Šią savaitę visame krašte šimtai tukstančių bedarbių pakviesta į civilinius darbus, kurie parupinta karšto vyriausybės lėšomis. Tapgi pranešta, kad apie grudžio mėn. 15 d. apie 4,000,000 bedarbių, tarp kurių bus ir moterų, gaus darbą. Šie bedarbiai tuo budu bus pašalinti iš viešojo šelpimo sąrašų.

Šis civilinis darbas tęsis keletą mėnesių, tai yra, kone per žiemą. Tam tikslui vyriausybė išleis apie 400 milijonų dolerių. Pakilo 58 000 Pėdų į Stratosfėras

Pakilo 58,000 Pėdų Į Stratosfėras

Bridgeton, N. J. — Baliunistai Settle ir Fordney, kurie 20 lapkričio kėlėsi į stratosfėra ir buvo pasiekę 58,000 pėdų augštumą, nusileido dumbluose susiliejime Cohansey ir Delaware upių, Cumberland paviete, 9 mylios į pietus nuo Bridgeton, N. J.

Settle ir Fordeny ore išbuvo virš 7 val. ir per tą laiką, vėjo nešami, nuskrido apie 500 mylių (iš Akron, Ohio iki Bridgeton, N. J.). Jie pasiekė oficialį augštumą, pakilę arti 11 mylių, arba vieną mylią daugiau negu buvo pakilęs prof. Piccard ir viena mylią žemiau rusų rekordo.

Kiek Paduodama ir Išklausoma Malonės Prašymų

Lietuvos įstatymai laiduoja teisę kiekvienam nusikaltėliui rašyt malonės prašymus Respublikos Prezidentui ir prašyti bausmę visai dovanoti arba ją sumažinti. Per metus vidutiniškai visokie nusikaltėliai parašo apie 5000 malonės prašymų, iš kurių paprastai apie 20% buna išklausyta. Žinoma, išklausomi tik tų nusikaltėlių malonės prašymai, kurie parodo geros valios pasitalsyti, nebuti pavojingi visuomenei. Iš viso nepriklausomoj Lietuvoj per 15 metų, buvo paduota apie 180.000 malonės prašymų, iš kurių išklausyta 35.825 prašymų, jų tarpe dovanota 189 mirties bausmės, 2000 iki gyvos galvos nuteistųjų bausmė sumažinta iki 10 metų sunkiųjų rarbų kalėjimo, kitiems bausmės sutrumpintos arba visai atleistos

Daugiausia prašymų išklausyta 1923 metais, susirinkus pirmajam Lietuvos seimui, ir 1929 — 1931 metų laikotarpy.

Dabar yra iš visų Lietuvos kalėjimų paduota apie 2000 malonės prašymų, daugiausia kriminalinių nusikaltėlių. Kalinys turi teisės rašyti malones prašymą tik per šešius mėnesius vieną kartą. — Tsb.

Kokių buta Lietuvoj Dvarininkų

Daug buvo Lietuvoj dvarininkų, kurie pasižymėjo beširdiškumu, žmonių kraujo ir prakaito nebranginimu ir nesiskaitymu su darbininku, kaip su žmogum.

Nemažai dar yra Lietuvoje senelių, kurie prisimena Ukmergės Kostelkovskius, Zarembas, Barbas, Sesickius ir kitus dvarininkus, turėjusius savo nuosavybėje po 10.000 ir daugiau margų žemės ir puošnius palocius. Jie savo kraštui nėra nieko tegiamo padarę, o tik išvėždavo į užsienius pinigus ir savo tėvynę parduodavo Lenkijai.

Nesenai musų korespondentas važinėjo po Lietuvą ir tarp kitko aptiko ar tik ne buvusį žaurasiąjį Lietuvos dvarininką, kuris dar ir iki šių dienų tebėra gyvas liaudes lupose.

Lietuvos karaliaus Kazimiero Šventojo laikais į Lietuvą atvyko tulas Steponas Gavronskis, kurs dabartiniame Vilkaviškio apskrity gavo apie 12.000 margų žemės. Netoli Vilkaviškio jis pasistatė didžiulius rumus ir per trumpą laiką turėjo ne tik tukstančius lietuvių baudžauninkų, bet ir didelius turtus įsigijo. Tas Steponas Gavronskis buvo labai žiaurus ne tik baudžiauninkams, bet ir savo giminėms. Jis savo rankomis esąs pasmaugęs vieną giminaitę tik už tai, kad ji užstojo plakamą kumetį baudžiauninką.

Napoleona laikais, kai sumušta prancuzų gvardija 1812 metais bėgo iš Rusijos, Gavronskio anukas, tuo laiku jau visų dvarų valdytojas, priėmė Napoleoną ir iškėlė didelę puotą. Tačiau Napoleonas net į dvaro vidų nesitekė įeiti, tik Gavronskiui keletą padėkos žodžių taręs nukurę į Kauną. Tačiau tuo įvykiu Gavronskis labai didžiavosi prieš kitus dvarininkus ir už tai, kad keletas kumečių bėgantiems prancuzams nenusiėmė kepurės, juos žiauriausiai nubaudė. Gavronskis tuos kumečius įsakė pakarti ant didelio ažuolo, ant kurio, anot žmonių pasakojimų, nė vieną kartą gandras neperėjo vaikų, nors Gavronskis kasmet liepdavo įkelti naujas akėčias gandro lizdui. Žiauriausias iš visų buvęs Tadas Gavronskis, kuris gyveno 19 šimtmečio pradžioj. Ne tik kaimiečiai, bet ir inteligentai, kurie yra kilę iš to krašto pasakoja, kad Gavronskis išžudęs apie 300 žmonių. Mat, kartą pasakojo enis žilis, kurs netoli Vilkaviškio turi nedidelį ukį, visi Gavronskio dvarų kumečiai sukilo ir pareikalavo, kad ukvedis Zbiško, poznanietis lenkas per daug nesvavaliautų. Gavronskis baisiai įsiutęs ir pasišaukė kazokus. Kazokai daug kumečiu užmušė, o kitus išvežė kalėjiman. Kai išvežtųjų motinos atėjo Gavronskio prašyti pasigailėjimo, jis įsakė jas nuplakti.

Tame laikotarpy nemažai kumečių pabėgo Amerikon, o tie, kurie nespėjo, buvo nukankinti.

Nepriklausomybės atgavimo laikais Gavronskis organizavo lenkų partizanus — Seinų sukilėlius, ir kai pralaimėjo, pabėgo Lenkijon.

Dabar Gavronskio dvarai senai išparduoti. Juose gyvena anukai tų kumečių, kurie kentėjo ir buvo kankinami daugumoj tik del to, kad buvo lietuviai.

Jonas Noreika Atsisakė Lošti Futbolą Šimet

Jonas Noreika, worcesterietis, pagarsėjęs visoje Amerikoje, kalpo žymus futbolo lošėjas, šimet atsisakė imti dalyvumą futbolo komandoje. Jisai pereitą metą sužeidė koją belošdamas futbolą ir jam todel užginta dalyvaut tame sporte. Worcesterio Teknikos Institutas neteko žymaus futbolininko, kurs atnešė daug laimėjimų tai mokyklai. Šįmet, Noreika visą savo laiką pašvenčia mokslui, nes jau paskutinieji metai. Jisai baigs mokyklą ateinantį pavasarį.

Lietuvoj Serga Džiova 70,000 Žmonių

Lapkričio 1 d. įvyko Šiauliuose devintasis kovai su džiova draugijos suvažiavimas. Draugijos pirmininkas Dr. K. Grinius suvažiavime padarė pranešimą apie kovą su džiova užsieny ir Lietuvoje, o Dr. Kaganas apie draugijos veikimą. Ši draugija turi jau devynis skyrius ir daugiau kaip 1200 narių, išlaiko 7 dispanserius ir sanatoriją džiovininkams. Turto draugija turi 360.000 litų sumai.

Skyriai, nežiurėdami pasitaikančių sunkumų, kovą su tuo didžiausiu žmonijos priešu veda atkakliai ir sekmingai. Buvo konstatuota, kad Lietuvoj kasmet džiova serga apie 70.000 žmonių.

Suvažiavimas priėmė visą eilę rezoliucijų daugiausia pagyvinti draugijos veikimui. Sąmata kitiems metams sudaryta 264.000 lt. sumoje, 120.000 lt. Kauno sanatorijai praplėsti, 35.000 lt. pastatyti džiovininkų sanatoriją Panevėžy, 30.000 einamiems reikalams ir likusieji priešdžiovinei propagandai skleisti, literaturai ir savam laikraščiui leisti.

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVIS

Vienuolikta Valanda!

Del tų, kurie yra nutarę praleist kalėdas Lietuvoje, bet dar nėra užsiregistravę, naudokitės vienuoliktos valandos proga!

Scandinavian-American Linija praeša mums, kad dar yra užsilikusių keletą patogių vietų ant "Frederik VIII", kuris išplauks iš New Yorko gruodžio 9-tą, tačiau kas norėtų tuos patogumus gaut, turi pasiskubint.

Todel teiraukitės tuojau pas savo vietos agentą arba kreipkitės tiesiog į Linijos ofisą.

"Amerikos Lietuvio" Kalendoriai

Amerikos Lietuvio sieninius kalendorius Dariaus-Girėno atminčiai jau pradėjom daryt; kalendoriai bus atspausdinti keturioms spalvoms su Lietuvos trispalve vėliava ir su Dariaus-Girėno paveikslu ir testamentu. Visą darbą manoma atlikti savoje "Amerikos Lietuvio" spaustuvėje. Šiuos neapsakomai puikius ir reikšmingus kalendorius pasiųsime kiekvienam musų skaitytojui DOVANAI.

Užtaigi kviečiam visus savo skaitytojus pasidarbuot del "Amerikos Lietuvio" praplatinimo, užrašant jam vieną kitą naują skaitytoją.

Amerikos Lietuvio Adm.
14 Vernon St. Worcester, Mass.

DARIAUS IR GIRĖNO GIMINIU PAREIŠKIMAS

Lakunai kapitonas Steponas Darius ir Stasys Girėnas lietuvių tautos garbei perskrido Atlantiko vandenyną ir staiga žuvo netoli Lietuvos, Soldine. Kaip žinom, jie savo žygį aukojo Jaunąjai Lietuvai, bet ne kuriai nors partijai. Prieš skrisdami, jie atsišaukė į Jaunąją Lietuvą (tai yra, į atgimusią, tautiškai susipratusią lietuvių tautą), kad, jiems neperskridus Atlantiko, kiti lietuvių lakunai mėgintų tą žygį įvykdyti.

Bet dabar atsirado tokių, kurie nepadoriai išnaudoja Dariaus ir Girėno pasiaukojimą. Kitoms lietuvių visuomenės grupėms neprisidedant ir ne protestuojant, "Naujienos" beveik kasdien naudoja Dariaus, Girėno ir "Lituanikos" vardą lakuno James'o-Janušausko skridimo naudai ir geresniam aukų rinkimo pasisekimui. Kada plačioji lietuvių visuomenė Amerikoje ir Lietuvoje rengiasi paminklus statyti, daug dirba ir aukas deda tam reikalui, tai "Naujienos" stengiasi kenkti tam darbui, neprisideda prie paminklo propagandos ir net reikalavo užmokėti už paminklo naudai rengiamos Aviacijos Dienos garsinimą. O kad lak. James'ui galėtų daugiau pinigų surinkti, beveik kasdien mini Dariaus, Girėno ir "Lituanikos" vardus.

Mes, žemiau pasirašę didvyrių giminės, protestuojame prieš tokį negražų darbą ir iš savo pusės nuoširdžiai dėkuojam visuomenei, kuri rupinasi Lietuvoje ir Chicagoje paminklus pastatyti pirmiems lietuvių Atlantiko nugalėtojams. Mes manom, kad pirmiausia reikia žuvusius didvyrius pagerbti ir jų kapus papuošti paminklais, o paskiau tik kitus lakunus lėktuvais aprupinti.

A. Darienė Degutienė
(Kap. Dariaus motina, A. DarienėDegutienė)

V. B. Jucius
(Kap. Dariaus brolis V. B. Jucius)

Katherine Stulpin
(Kap. Dariaus sesuo Katrė Stulpinienė)

J. Girėnas
(S. Girėno brolis)

Stanley Jucius
(Kap. Dariaus brolis Stasys Jucius)

Atsišaukimas į Visuomenę

Pasireiškus musų plačioje visuomenėje troškimui, kad butų užbaigtas tas žygis, kurį taip garbingai pradėjo neužmirštamos atminties Steponas Darius ir Stasys Girėnas, Chicagoje susiorganizavo Amerikos Lietuvių Tranzatlantinio skridimo sąjunga, tikslu finansuoti su visuomenės pagelba antrą skridimą iš Amerikos į Kauną.

Ši organizacija yra visai nepolitiška ir nepartinė. Į jos valdybą, susidedančią iš 9 narių, įeina įvairių pažvalgų asmens, kuriems rupi vienas tiktai dalykas: sukelti pakankamai pinigų geram lėktuvui nupirkti, aprupinant jį visomis moderniškomis įtaisomis, idant gabus lakunas — "kitas sparnuotas lietuvis", anot Dariaus testamento žodžiu — galėtų be sustojimo nulėkti į laikinąją Lietuvos sostinę įrodydamas tuo, kad savo pasiryžimu ir sugabėjimu technikos srityje lietuviai eina kartu su kulturingomis pasaulio tautomis.

Visi ALTASS valdybos nariai darbuojasi be atlyginimo. Jau besiorganizuodami, ji susisiekė su visuomenės veikėjais stambiausiose Amerikos lietuvių kolonijose ir visoje eilėje kolonijų buvo surengtos didelės Aviacijos Dienos, kurių pelnas eina į antro transatlantinio skridimo fondą, ir kiekvienoje vietoje tie parengimai sukėlė nepaprastą entuziazsmą publikoje, kuomet ji gavo progos susipažinti su lakunu, kuris pasiėmė ant savęs to didelio ir pavojingo žygio atlikimą.

Tas lakunas tai — Juozas R. James-Janušauskas, pagarsėjęs dviejuose Amerikos kontinentuose aviatorius, apie kurį oficialiai rekordai ir spaudos atsiliepimai liudija, kad lygių jam lokunų nedaug teturi ši arba kuri nors kita šalis. Jisai yra pasiryžęs ateinančiais metais leistis į tą didelę kelionę oru, ir jo misijai paremti mes esame pasižadėję aukoti patys ir raginti visus, kurie geidžia, kad šis sumanymas pasisektų, dėtis prie jo įvykinimo.

Taigi šiuomi mes atsišaukiame į Amerikos lietuvių visuomenę, kviesdami ją talkon. Kviečiam atskirus asmenis ir draugijas stoti nariais į Amerikos Lietuvių Transatlantinio Skridimo Sąjungą, aukoti ir daryti parengimus antro tranzatlantinio skridimo naudai. (Čekius ir money orderius prašome išrašyti A. L. T. Flight Ass'n. vardu ir siųsti iždininko adresu).

Pasidarbuokime sutartinai per ateinančius šešis ar septynis mėnesius, kad apie pradžią vasaros jau galėtume išlydėti "LituanirąII" į musų gimtąjį kraštą!

Amerikos Lietuvių Tranzantinio Skridimo Sąjunga,
A. G. Kartenas, Prezidentas
Antanas S. Vaivada, Sekr.

V A L D Y B A

Antanas G. Kartenas — Prez., 2557 West 69th St. Chicago, Ill.
Pius Grigaitis — Vice-Prez., 4420 Dayo Ave., Congress Park, Ill.
William J. Kareiva — Vice-Prez., 4044 So. Pauline St. Chicago, Ill.
Mykolas Narvid — Vice-Prez., 2424 West 69th St., Chicago, Ill.
Antanas S. Vaivad — Sekretorius, 1624 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Justinas Mackiewich — Kas. 2324 So. Leavitt St., Chicago, Ill.
P-lė Bronė Bytautas, 6642 So. Parnell Ave., Chicago, Ill.
Antanas A. Dobbs 11 South La Salle St., Chicago, Ill.
Dr. Alex L. Davidonis, 4910 So. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Nuo Red. — Kaip iš viršuj šio rašto tilpusio Dariaus-Girėno sandraugų protesto, taip ir iš kitų dviejų, katalikų ir tautininkų sriovių protestų, jau seniau tilpusių Amerikos Lietuvy prieš partyvišką "Naujienų" suorganizuotą A. L. T. Flight Assn. Tuose protestuose reikalaujama, kad Transatlantinio skridimo sąjungos valdyba butų bepartyviška. Bet Antanas Vaivada, tos Sąjungos raštininkas, rašo, kad ta sąjunga yra bepartyviška ir ragina visus lietuvius remt ją. Tačiaus jis nepasakė, kurios ypatos iš aukščiau tilpusio valdybos sąrašo atstovauja katalikų ir tautininkų srioves. Kodel? Mes žinom, kad Pius Grigaitis atstovauja socialistus, o kas atstovauja toje sąjungoje katalikus ir tautininkus, mes nežinome. O jeigu nėra visos sriovės toje sąjungoje atstovaujamos, ji negali but nepartyviška, ir kaipo tokia, negalės turėt pageidaujamo pasisekimo.

Mes patartume Transatlantinio skridimo sekretoriui Vaivadai, kad jis, varde tos sąjungos atsikreiptų į sriovinę spaudą ir pakviestų ją sudaryt bepartyvišką valdybą tai skridimo sąjungai, kuri galėtų kalbėt varde visų Amerikoj gyvenančių lietuvių. Ir tik tokia, o ne kitokia Transatlantinio Skridimo Sąjunga tegalės turėt pageidaujamą musų tautai pasisekimą.

Hartford, Conn.

GRAŽI KOMEDIJA: "PAIEŠKAU PAČIOS", PUIKIAI PAVYKO

Vietos lietuvių alumnai vaidino keturių veiksmų komediją "Paieškau Pačios". Vadinimas labai gerai pavyko, publika gavo juokų užtektinai. Komedijoj vaidino jaunimas — alumnai. Vadovaujamose rolėse vaidino p. J. Pagirskas ir p. V. Kaunietaitė, tėvo ir motinos — Gribauskų; jų vaidinimas buvo geras, abu savo užduotis atliko puikiai. Jo sunaus ir dukrelės rolėse vaidino p. Edvardas Mančiunas, žymus jaunas scenos mėgėjas ir p-lė Viktorija Labeckaitė, abu puikiai vaidino, taipgi, jų draugas p. J. Busevičius elegantiško personalo, gražia lietuviška kalba, puikiai savo užduotį atliko. Antraeiliškose užduotyse, kaipo jaunimas, vaidino šie asmenys: Busevičius, p-lės Ona Sadauskaitė, Alanskaitė, Josephine Leonaitė, Adelė Malinauskiutė, Edna Juodelytė, Marijona Kėdytė, Marijona Bajoriutė, Edvardas Mašiotas, St. Morkus, Edvardas Kasmonaitis, J. Gaučas, Povilas Pagirskas ir p. V. Burdulis (vargonininkas), kuris prie dainavimo buvo derigentas ir fortafiionu akompanistas; Jonas Gauba ketvirtam akte pasirodė kaipo policijantas. Žodžiu visi veikianti asmenys puikiai vaidino, publiką gerokai prijuokino ir ne vienam davė pamoką.

AUTORIUS REŽISAVO

Veikalą "Paieškau pačios", parašė vietos kamandorius kun. Edvardas Gradeckis ir režisavo, tatai lošėjai po jo vadovybe buvo gerai prirengti vaidinimui. Autoriui priklauso pagarba už parašymą šio veikalo ir patartina, kad veikalas but atspausdintas, tuomet galėtų ir kitų miestų scenos mėgėjai juomi pasinaudoti.

Lošėjai darė gerą įspudį savo gyvu, naturališku vaidinimu, taipgi panelių aprėdalai, puošnios Gowns (suknelės), kurias suteikė Ieva Alanskas iš savo krautuvės, pagražino musų gražias jaunas mergeles ir kartu biedną musų sceną.

VEIKALO TEMA

Autorius, kun. E. Gradeckis savo veikale atvaizduoja Amerikos lietuvių šeimos gyvenimą; tėvų ir jų vaikų santykius; skirtumą papročių. Vaikų su tėvais santykių skirtumas yra tame, kad vaikai perslėmę amerikonišką dvasią, savo palinkimais, žymiai skiriasi nuo savo tėvų, tai viena. Antra, čia autorius vaizduoja lietuvių tėvų blogus papročius, priverstinos blaivybės metais Amerikoje; lietuvių dirbima samagonkos— svaiginamų gėrymų, prie kurių pripranta jų vaikai ir išaugę, pradeda gerti degtinę ir latravoja, ir t.t.

Taigi, vaizduojamas Grybauskų šeimos gyvenimas ir jauno elegantiško Grybauskų sunaus latravimas, kuris pagaliau pasiekia tokio laipsnio, kad jo draugai bebaliavodami, sugalvovoja ir įvykdo šposą, paduodadami į lietuvišką laikraštį paleškojimą pačios, jaunojo Grybausko vardu ir antrašu; pastarasis susilaukia vizitų nuo norinčių apsivesti mergelių, gi jaunasis Grybauskas retai kada blaivas budamas ir apie vėdybinį gyvenimą nė nemanė, susilaukia sau bėdų saryšy su tuo skelbimu — paieškojimo pačios, nes į skelbimą atsakydamos merginos, pradėjo vizituoti jaunąjį Grybauską ir vos jį iš proto neiškraustė, kuomet jis jas atmetė, aiškindamas, kad jis nieko bendro neturi su tuom skelbimu ir ženytis nemano, tai merginos pradėjo jam grąsinti skundais už suvedžiojimą jų; žodžiu, susidaro tokia situacija, kad jaunasis Grybauskas iš prievartos turi apsivesti. Tačau galų gale atvyksta panelė, į kurią Grybauskas įsimyli ir nusprendžia su jąja apsivesti. Abelnai, plotas neblogas, kupinas jumaro per visus keturius aktus. Gi vaidintojai, ypatingai principinėse rolėse: Ed. Mančiunas, J. Pagirskas ir p-lė Veronka Kaunienaitė savo užduotis labai puikiai atliko.

TARPE AKTŲ MUZIKA IR ŠOKIAI

Tarpe aktų puikiai padainavo p. Jonas Gauba, taipgi pagriežė armoniku ir gitaru; publikai jo pasirodymas labai patiko, iššaukė pakartoti. Greta p. J. Gaubos, gražiai pasirodė su šokiais ir dainomis p-lė Kasmonaitytė, jauna mergatė, bet gerai prasilavinus ir galima sakyti, kad ji jau stovi greta profesionališkų scenoj lošėjų šokikų ir dainininkių. P-lė Kasmonaitytė, talentinga ir netolimoj ateity mes ją matysime amerikonų scenoje dalyvaujant.

IŠ SLA 124 KP. VEIKIMO

Vietos SLA. 124 kp. narių susirinkime įvykusiam 19 d. lapkričio, pasireiškė, kad veikianti komisija ir valdyba per metą laiko besirengdama prie kokio nors parengimo, pagaliau nieko neištesėjo. Savo raportnose besiteisindami komisijos nariai ir viršininkai skundėsi, kad negalėjo salės gauti, butent buvo užsakė salę pas kleboną kun. Ambotą, bet pastarasis pakartotinai atsakęs, kad negalės salę duoti, anot Pirm. p. Levišausko, kadangi klebonas Ambotas rankpinigių neįimdavo, tatai su juom susiruokuot nebuvo galima: žodžiu, kaltindami kleboną už neva nepalankumą, teisino save, kad nieko nesurengė. Tačiau besikalbėdami komisijos nariai ir besiteisindami, prisipažino, kad buk gavo salę, bet nesuspėjo jaja pasinaudoti; p. Mikalauskas, salės džianitorius paaiškino, kad SLA. 124 kp. buvo duota salė ir buvo subatvakarių ir sekmadienių, kuriuose salė nebuvo užimta, kad primetimas kaltinimo klebonui Ambotui neprijautime, tuščias prasimanymas. Gi p. Mašiotas nurodinėjo, kad tai tik negražus prasimanymas daryti nepamatuotą užmetimą gerb. klebonui Ambotui, tuo budu išsiaiškino dalykas, kad veikiančioji komisija ir valdyba neturėjo iniciatyvos ir nevaliojo nieko surengti. Buvo nurodyta, kad seniau kuopos valdyba ir veikiančioji komisija, blogesniais laikais, kas metą surengdavo po keletą pramogų ir salę gaudavo, niekados klebonas Ambotas neboikotavo. Susirinkimas pasibaigė tokia nuotaika, kad kuopos viršininkai su ne garbe paliko, nes nepavyko jiems melais išsiteisint ir apkaltint kleboną Ambotą bei įtart jį nepalankume.

Reporteris

Scranton, Pa.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS ŠOKIŲ VAKARAS

Jau kelinta savaitė, kai Scrantono ir apylinkės lietuvių kolonijos klausosi lietuviškos radio programos, kuri perduodama iš stoties WGBI Scrantone. Tą programą vadovauja buv. brooklynietis J. Tamas-Tamašauskas. Muzkalę dalį išpildo vietiniai įvairus talentai. Programos įvyksta ketvirtadieno vakarą nuo 9 iki 9:30. Nugirsta, kad ateinantį ketvirtadienį bus naujai suorganizuota radio orkestra ir dainininkai, Vytautas ir Juozas Račinskai. Buvusios programos buvo gana įdomios ir lietuviams naujiena.

Laikams pasunkėjus, lietuviams, šios programos rėmėjams gana sunku ją išlaikyti. Tad, kad tam palengvinti, rengiamą nepaprastą šokių vakarą, "Pretzel Dance", kurie įvyks šeštadienį, 8 valandą vakare, gruodžio (Dec.) 2 d., St. Mary's salėje, W. Market St., North Scranton.

Vakaro pelnas skiriamas paramai lietuviškos radio programos, kurios vedėjai nori padaryti iš pusvalandžio visą valandą, o laikui bėgant ir kasdieniną.

Visi lietuviai, kurie myli ketvirtadienių vakarais pasiklausyti lietuviškos muzikos ir dainų per radio, prašomi tą vakarą kiek galint skaitlingiau atsilankyti į lietuviškus radio programos rengiamus šokius ir tuomi prisidėt prie šio kulturinio darbo paramos. Remdami šią lietuvių radio programą, mes kelsime šios kolonijos lietuvių vardą.

Taigi tą vakarą, visi traukime į St. Mary's salę, kur prie lietuviškos muzikos galėsime puikiai pasilinksminti ir paskiau švęsti adventus. Raginkime savo jaunuolius, kad jie remtų šį kilnų darbą. Geriausiems polkos, Lindy hop ir valco šokikams bus duodamos dovanos. Tad visi kviečiami šeštadienį, gruodžio 2 d. atsilankyti ir gerai pasilinksminti paskutinę dieną prieš Adventus.

Radio Mylėtojas

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Buk Sveikas

Rašo Dr. Kazimieras S. Michalski
15 Vernon Street Worcester, Mass.

REUMATIŠKAS DRUGYS

Tai aštri limpama liga, kurios ypatybės yra drugys, uždegimas aplink sąnarius ir pačiuose sąnariuose. Kaip kada šioji liga yra vadinama aštrus reumatizmas.

Kol kas nė vienas žmogus nežino šios ligos tikros priežasties, bet manoma, kad tai yra užsikrėtimas, tačiau iki šioliai nebuvo surasta jokis ypatingas gemalėlis. Buvo įrodyta, kad žmonės su nesveikais tonsilais ir sugedusiais dantimis, labai dažnai yra šios ligos gemalėlių nešiotojai ir todel bile kada gali buti priversti pasiduot. Atrodo, kad kaikurios aplinkybės reikalingos šiai ligai, kad užpult žmogų ir tarp jų galima paminėt persišaldymą arba sušlapimą blogame ore, staigus temperaturos atvėsimas, sumažėjimas tvirtumo nuo įvairių priežasčių kaip persidirbimas, per daug rupinimasis, poilsio stoka, laike žiemos ir vasaros sezonų, pavidėjimas, arba jei kuris savo gyvenime kada sirgo škarlatina ar pirmiau buvo tos ligos užpultas. Vyrai dažniau serga reumatišku drugių negu moterys ir liga labai retai matoma žmonėse prieš septintus ar po penkiasdešimt metų.

Paprastai užpuolimas ligos yra staigus, tankiausia nakties metu, su drugiu, skausmu ir sustingimu raumenyse, apetito praradimu; gali but ir širdies piktumas ar vėmimas, paskui tą seka aukštas karštis ir gal gerklės skaudėjimas. Ligai jau prasidėjus, išpilia prakaitas, didelis troškimas ir vidurių užkietėjimas. Ligonio karštis gali pakilt taip, kad net sergantis klajoja. Miegas sutrukdytas iš priežasties skausmo sanariuose ir ligoniui sunku pasijudinti, gi prakaitas gausiai liejasi. Raumenys sutinsta, tampa raudoni, gi karštis tose dalyse didėja ir labai skauda paspaudus ar pajudinus. Sekantieji sanariai paprastai tampa ligoti: keliai, riešas, alkunė ir čiurnis, bet šlaunis ar petys taipgi gali buti paliesti arba skausmas gali eit nuo vieno sąnario į kitą.

Šioji padėtis yra visiškai valdoma per komplikacijų buvimą ar nebuvimą, kurios yra labai rimtos, pav., kaip širdies uždegimas, gerklinių išsišakojimų uždegimas, plaučių uždegimas ir kitos sunkios padėtys kaip inkstų uždegimas, sąnarių sustingimas, kroniškos nervų ir odos suirutės. Jei nebuna komplikacijų, ligonis pasveiksta nuo dviejų iki trijų savaičių, jeigu buna po tinkama priežiura. Mirtis gali įvykti, jei reumatiškas drugys užpuola asmenį, kurs kenčia nuo smegenų ar širdies suiručių.

Yra labai patartina visuose šiuose įvykiuose pasilikt lovoje ir pasilsėt. Sergantis turi nešiot vilnonius drabužius, buti užklotu vilnonėmis kaldromis, ir ypatingai reik prižiurėt skaudantį sąnarį ir turi but laikomas labai šiltai. Dieta turi buti viena iš tų, kurios lengvai suviršinamos, geriausia pienas; sergantis turėtų gerti užtektinai vandens, laikyti vidurius liuosus, vengti rugštumo, kaip uksuso arba svaiginančių gėrymų, bet vis dažnai gert citrinos, apelsino ar vynuogių sultis. Nereikia valgyt kiaušinių, žuvų, mėsos, net ir vištienos, taipgi baltos duonos, kruopų, slyvų, ryžių riešutų, kukuruzų, kviečių, sausų pyragaičių, nes jie visai yra rugšties gaminimo valgiai. Galima duoti tokius valgius kaip obuoliuš, bananas, visokius šebelbonus, barščius, kopustus, morkas žiedinius kopustus, salierus, salotus, pieną, svogunus, citrynas, apelsinas, vynuogių vaisius, persikus, kriaušes, bulves, nes šios rušies maistas nepagamina rugšties sistemoje. Vaistai yra labai svarbūs ir jie tuojaus palengvina tam, kurs kenčia, bet labai yra pavojinga rekomenduot tuos vaistus, nes jie remiasi ant asmens konstitucijos ir tokių svarbių organų kaip širdies ir inkstų organų padėties.

Montreal, Kanada

16-tą lapkričio, per lietuviškos parapijos parapijonus buvo surengtas Kazyrų vakaras pobažnytinėje svetainėje. Po trijų savaičių garsinimo, susilaukėm minėto vakaro. Apie 8 valandą vakaro, pradėjo rinktis kazyrninkai; salėje buvo sukrauta laimėtojų dovanos. Stalų buvo viršaus 80 ir visi buvo užimti. Katrie vėliau atėjo nebegavo vietos. Iš susirinkusiųjų kazyrninkų, francuzų kelius sykius didesnis skaitlius buvo neg lietuvių. Moterių didesnis skaitlius neg vyrų. Lietuviai turi už garbę, kad jų kaimynai francuzai su jais draugauja.

Kazyravimas prasidėjo apie 9-tą valandą. Tvarką darė apie stalus francuzų ir lietuvių merginos. Laike lošimo kiekvienas sturojosi buti laimėtojus, nes laimėjo tik vienas iš keturių; kas reiškia, kad nuo kiekvieno stalo vienas laimėjo už geriausį lošį. Pusė po 10 užsibaigė kazyravimas, viena panelė francuzaitė padainavo porą dainelių solo. Visiems buvo įdomu ką 2 pasakys. Antra francuzaitė pasakė dvi deklamacijas. Ar katras suprato ar ne, tačiau ji visiems patiko ir buvo palydėta su aplodismentais.

Kazyriavimo laimėtojus parapijos klebonas iššaukė po vardu ir davė jiems gražias dovanas. Kiti nesitikėjo kad galėtų tokias dovanas gaut. Šito vakaro pelnas buvo skiriamas parapijos naudai.

Ten buvęs

Į LIETUVĄ

Reguliariai Išplaukimai
Smagi Kelionė
Žemos Kainos

ŠVENTINIS KALĖDŲ IŠPLAUKIMAS IŠ NEW YORKO
Frederik VIII—Gruodžio 9

Išplaukimų surašą 1934 metams, kainas ir kitas informacijas suteikia agentai arba ofisas

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
248 Washington St. — Boston

ASMENINIAI VADOVAUJAMA
KALĖDINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išplauks iš New Yorko populiariais Lloyd Ekspresiniais Garlaiviais

Greičiausia Kelionė į Senąją Tėvynę

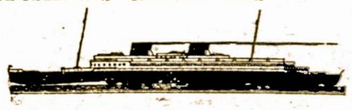

BREMEN
GRUODŽIO 7 D.

SPECIALIAI TRAUKINIAI stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ.

EUROPA
GRUODŽIO 16 D.

Informacijų klauskite pas vietinius agentus arba

NORTH GERMAN LLOYD
252 Boylston St., Boston, Mass.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ DAILĖS MENO RATELIS

Kviečia visus lietuvius dalyvaut jų rengiame Kaukių Baliuje Penktadienio vakare, 8-tą valandą, lapkričio 24-tą, 1933 m. Knapp Mansion, 554 Bedford Ave., tarpe Ross ir Rodney St., Brooklyn'e.

Priežastis šio parengimo sudaryt pinigų del padengimo lėšų busimo paveikslų išstatymo šią žiemą. Mes stengiames kelti lietuvių vardą svetimtaučių dailės ir meno srity, ir turim nukęst gan skaudžiai, kuomet sunku mums padengt skolas įvairių įstatymų. Penktadienį mėginsim patenkint jus su šokių muzika, ir prie to dar suteiksim del jusų palinksminimo įvairių pamarginimų iš meno srities. Taipgi pavaišinsim su tuo kas lietuviška.

Mano manymu, mes visi lietuviai susieisim tą vakarą, linksmai praleisim laiką ir tuom pat padėsim Lietuvių Dailės-Meno Rateliui irtis toliaus darbe del lietuvių. **Dailės-Meno Remėjas**

Westfield, Mass.

Šiame miestely vasaros laike darbai buvo kiek pasitaisę, bet dabar vėliai sumažėjo, iš nekurių dirbtuvių daug darbininkų atleido. Žmonės nusiminę, laukia kas bus tokiau žiemos laike, kad darbų nėra.

* * *

Lapkričio 29-tą prieš padekavonės dieną, Šv. K. draugija rengia šokius, savoje svetainėje, 22 William St. Įžanga nepaprastai pigi — 15 c., porai 25c. Šv. K. daugija kviečia visus, ir iš apielinkės atvykti į šokius smagiai pasišokt. Orkestra bus gera. C.

New Haven, Conn.

S.L.R.K.A. 116 kuopa rengia nepaprastą vakarą, kuris įvyks lapkričio 26 dieną, š. m., Parapijos svetainėje. Šv. Juozapo Parapijos choro nariai po vadovyste Komp. A. Alekso atvyks išpildyti programą. Bus sulošta 3-jų veiksmų linksmą komediją, "Stepanijos Vestuvės". Šiame veikale dalyvauja gabiausios meno iegos, kurios ne kartą žavėjo Waterburio kolonijos publiką savo gabumais. Taipgi vokalę dalį programo išpildys žymus solistai-tės; programas bus turiningas, įvairus ir smagus, nes Waterburio jaunimas su savo vadu gerb. A. Aleksiu visada moka publiką užganėdinti.

Vakaras baigsis šokiais, kuriems gros "Young Melodians Orchestra". Kadangi šis paslinksminimo vakaras bus paskutinis prieš adventus, todel patartina visiems atsilankyti ir pasilinksminti. **Eglė**

PAIEŠKOJIMAI

SVILAINIS, IGNAS, gyvenęs Elizabeth, N. J., buvęs žinomas Kačinskui, Jonui ir Petrui Morkunams, kilęs iš Liduokių, Ukmergės apskr.

RAPALIS, STASYS, Amerikon atvykęs iš Palangos ir gyvenęs Mt. Carmel, Pa.

PETRAŠKA, ANTANAS, kilęs iš Anykščių v., Utenos apskr., gyvenęs 26 Front St., Brooklyn, N. Y.

SKUNSMONAS, Jurgis, pasivadinęs GEORGE SONSMEN, gyvenęs Amsterdam, N. Y., Philadelphia, Pa., Robinson, Utah ir Frontier, Wyo.

PUODŽIUKAS-PADZULIS, KAZYS, gyvenęs 135 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., kilęs iš Tauragnų v., Utenos apskr.

NORKEVIČIUS, ALEKSANDRAS, gyvenęs Portland, Mainę.

MERFELDAS, JONAS, gyvenęs New York'e, turįs seserį Karoliną.

MISEVIČIA, SALIAMONAS ir Justinas, kilę iš Surviliškio v., Kėdainių apskr., karo metu tarnavę Amerikos kariuomenėje, gyvenę Amsterdam, N. Y.

MUSNICKIENĖ-STASELOVIČIUTĖ, URŠULĖ, kilę iš Ašmenos apskr.

MARTINAITIS-MARTINONIS, Napoleonas, kilęs iš Trumponių km., Južintų v., Zarasų apskr., iki 1914 m. gyvenęs New York'o apylinkėje (10-1453.

KRANTAUSKAS, JUOZAS, kilęs iš Barininkų v., gyvenęs Detroit, Mich., dirbęs laivuose ir prie laivų (10-1983).

JACKEVIČIUS, JERONIMAS, gyvenęs Bostone, vėliau 146 Ferry St., Newark, N. J.

KARDAMAVIČIUS, JUOZAS, Jono s., gyvenęs Kenneth Ave., Arnold, Pa.

KUNICKAS, JERONIMAS, gyvenęs 913 East Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.

LESKAUSKAS, IGNAS, kilęs iš Ariogalos v., Kėdainių apskr., gyvenęs Scranton, Pa.

IGNATAVIČIUS, STASYS, gyvenęs 224 55th St., Brooklyn, N. Y.

DILGINAITIS-DILGINAS, Augustinas, kilęs iš Egliniškių km., Vilkaviškio apskr., gyvenęs Mambria apskrity, apie Mountaindale, Pa.

BAKŠYS, ANTANAS, Igno s., kilęs iš Pabaisko v., Ukmergės apskr., gyvenęs Connecticut štate.

ALEKSANDRAVIČIUS, PETRAS, Juozo ir Liudvikos Šafranaitės sunus.

ČEŠKEVIČIUS, JUOZAS, gyvenęs Gilberton, Pa. ar Mass.

MARČIULIONIS, KAZYS, gyvenęs Brickland ar Brooland, Conn.

GRINČIUS, ADOMAS, gyvenęs 255 W. Tiaga St., Philadelphia, Pa.

PALTANAVIČIUS, ANTANAS, kilęs iš Runkių kaimo, augęs Kazlų Rudoje, gyvenęs Stagg ir Metropolitan gatvėse, Brooklyn, N. Y. Tėvų vardai: Matas ir Ieva. Brooklyn'e gyvenęs pas A. Juoviršį ir St. Paltanavičių.

* * *

KURAS JUOZAS, kilęs iš Šakių apskr., gyvenęs 400 Newark st., Hoboken, N. J.

MURAŠKIENĖ, ONA, gyvenusi Binghamton, N. Y., ir pas Korycką, Nanticoke, Pa.

RUTKA, JUOZAS, kilęs iš Jonauko km., Šilavoto (seniau Klebiškio) valsč., Marijampolės apskr., seniau gyvenęs Rosemont, W. Va.

MALCEVIČIUS, ANTANAS, Jono s., gyvenęs Glen Cove, L. I. N. Y.

LABANAUSKAS, KAZYS, kilęs iš Betygalos v., Raseinių apskr., gyvenęs Somersville, Conn. ir Waterbury, Conn.

PALKAUSKAS, KAZYS, kilęs iš Žiežmarių, gyvenęs Brockton, Mass., neva vėliau miręs beprotnamy Foxborough, Mass.

PAŽĖRA, PETRAS, kilęs iš Pažėrų km., Veiverių v., gyvenęs New Philadelphia, Pa.

PIŠKINAS-PISHKIN, MYKOLAS, gyvenęs 615 Crown St., Brooklyn, N. Y. Jam priklauso keli šimtai dolerių (10-1714.

BUOŽIS, POVILAS, pasivadinęs PAUL BIRŽIS, kilęs iš Joniškio v., Šiaulių apskr., gyvenęs Philadelphia, Pa.

KLYKUNAS, POVILAS, kilęs iš Ramygalos apylinkės, Amerikon atvykęs tuoj po rusų-japonų karo (10-1894.

VAITEKVIČIUS, ANTANAS, pasivadinęs TONY WATKINS, gyvenęs New Cork'e, vėliau 69 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y., kilęs iš Rietavo valsčiaus.

BUDRIKAS-KLIMAVIČIUS, FELIKSAS, kilęs iš Mikalavos km., Aukštadvario v., Trakų apskr., gyvenęs Cambridge, Mass., dabar gyvenąs So. Boston, Mass.

GAPŠIAI, DOMININKAS, Vincas ir Teklė. Dominikas gyvenąs Minneapolis, Minn. Vincas gyvenęs Utica, N. Y., Teklė gyvenanti Chicago, Ill.

VYŠNIAUSKAS, JONAS, iš Panavėžio apskr., gyvenęs Hockley, Pa.

VYŠNIAUSKAS, JONAS, iš Bendiškių km., Šiaulių apskr., atvykęs Amerikon prieš karą.

ŠAKALINIS, EDVARDAS, kilęs iš Sugintčių km., Utenos apskr., gyvenęs No. Weymouth, Mass., Waterbury ir Naugatuck, Conn.

STEPŠYS, STASYS, Tamo s., jureivis, gyvenęs Philadelphia, Pa.

SKUKAUSKAS, JULIJONAS, gyvenęs Bostone, turįs ten seserį Praniną.

SAKALAUSKAS, JONAS, kilęs iš Tauragės apskr., gyvenęs Waterbury, Bridgeport ir kituose Connecticut miestuose (10-1925).

IEŠKOMIEJI arba apie juos ką žinantieji prašomi atsilieptі į **Consulate General of Lithuania, 11 Waverly Place, New York, N. Y.**

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

47 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų savo prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą pasinaujint

Šiandien!

NAUJAS ŽODYNAS FEDERALIŠKŲ AGENTURŲ

Su pradžia milžiniško pašalpinio programo šių metų pavasary ir vasaroje, daugiaus kaip tuzinas naujų valdiškų agenturų įsteigta. Ir tuo pačiu laiku vieton vartot pilnus vardus toms agenturoms pradėta vartoti tik pirmutines raides ir čionais paduodame tik svarbiausias agenturas, jų pirmutines raides ir truputį aprašysim apie tuos ofisus.

AAA — AGRICULTURAL ADJUSMENT ADMINISTRATION
(Agrikulturiška Pritaikymo Administracija) George N. Peek, administratorius.

Bando padidint ukininko dalį tautiškos įeigos dviejais svarbais budais. Vienas yra teikti pagelbą ukininkams sutvarkyti produkavimą nekurių svarbių agrikulturiškų produktų pagal tų produktų suvartojimo, ir įvedimo pirkliavimo sutarčių, kurios patikrintų ukių daiktų teisingą prekę produkuotojams, kad suvartotojai irgi nemokėtų neišpasakytai aukštas kainas už produktus.

CCC — CIVILIAN CONSERVATION CORPS.
(Civiliškų žmonių Apsaugojimo Skyrius) Robert Fechner, administratorius.

Tikslas yra pristatyti prie darbo apie 300,000 vyrų, prie girių apsaugojimo darbų, žemės išgriaužimo darbų, tvanų kontroliavimo, ir panašiuose projektuose ir išvystyti musų tautiškus parkus. Pasamdyti darbininkai sutinka pasiųsti didesnę dalį jų algos, apie $30.00 į mėnesį, savo užlaikomoms ypatoms.

NRA — NATIONAL RECOVERY ADMINISTRATION.
(Nacionalė Atstatymo Administracija) Generolas Hugh S. Johnson, adminstratorius.

NRA svarbiausi tikslai yra pristatyti nedirbančius prie darbų ir padidinti šalies pirkimo spėkas. Laikyti visus fabrikus ir ukes prie darbo. Svarbiausi budai yra tai sutartis (kodeksai) įvairioms industrijoms, prie kurių biznių savininkai, darbininkai, ir suvartotojai prisideda. Tie kodeksai bando bendrai išnaikinti nesuvaldomą kompeticiją biznyje. Kodeksai nustato minimumo algas, trumpesnes valandas, išnaikinimą vaikų darbo, išnaudojimus ir pripažinimą darbo teisių prie kolektyviško derėjimo.

FERA — FEDERAL EMERGENCY RELIEF ADMINISTRATION.
Harry L. Hopkins, administratorius.

Šita tautiška agentura įsteigta padalinti $500,000,000, kuriuos pinigus Kongresas paskyrė valstijoms maitinti ir prieglaudas duoti nedirbantiems. Pusė fondo bus duota valstijoms, jeigu jos pristatyts $3.00 del kiekvieno dolerio iš valdžios gauto.

RFC — RECONSTRUCTION FINANCE CORPORATION
Rekonstrukcijos Finansinė Korporacija, Jesse H. Jones, pirmininkas.

Šita agentura. įsteigta Hooverio administracijoje, turi galią aprupinti finansišką pagelbą agrikulturai, komercijai ir industrijai, kad valdiškas kreditas užimtų vietą nykstančio privatiško kredito.

FFCA — FEDERAL FARM CREDIT ADMINISTRATION.
(Federalė Ukių Kredito Administracija) Henry Morgenthau, gubernatorius.

Šita agentura suvienys veikimus įvairių valdiškų paskolų agenturų, kurios įsteigtos teikti pagelbą ukininkams, kurie per 12 metų jau kovoja produktų pulančias prekes ir nupuolimą ukių žemės vertės. Svarbiausias budas tokios pagelbos yra per finansavimą ukių mortgičių liberališkesnėmis sąlygomis.

HOLC — HOME OWNERS LOAN CORPORATION.
(Namų Savininkų Paskolos Korporacija) William F. Stevenson, pirmininkas.

Šita agentura bando miestų namų savininkams teikti tokią pagelbą kokią FFCA teikia ukės savininkui — tai yra sulaikyti kur tik galima pralaimėjimą namo per praleidimą "rako".

TVA— TENNESSEE VALLEY AUTHORITY.
(Tennessee Klonio Autoritetas) Dr. Arthur E. Morgan, pirmininkas.

Pavesta milžiniškas darbas pilnai suvartoti milžiniškas vandens spėkas. Muscles Shoals ir kitas Tennessee upės galimas spėkas. Yra pirmas eksperimentas Amerikoje išvystyti visą upės klonį kaipo industrial šką, sociališką ir ekonomišką vienutę.

PWA — FEDERAL EMERGENCY ADMINISTRATION OF PUBLIC WORKS.
(Viešų Darbų Federalė Administracija) Harold L. Ickes, vidaus sekretorius yra administratorium.

Tikslas yra pagerinti darbo padėjimą paskiriant $3,300,000,000. vieš ems darbams, keliams, tiltams, pigių namų projektams, mokykloms ir t.t.

FDIC — FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION
Walter J. Cumings, pirmininkas.

Šita agentura užlaikys įstatymą, kuris pradės veikti sausio 1 d., 1934 m., ir aprupins apsaugojimą 5.700 bankų depozitorių, kurios bankos yra narės Federal Reserve System, ir tiek iš kitų 8,300 bankų, kurios nėra narės, kiek tik kvalifikuos.

Tarpe kitų naujų valdiškų agenturų yra:

SAB — SCIENCE ADVISORY BOARD.
Po vadovyste garsaus fizisisto Karl T. Compton, kuris koordinuos moksliškus judėjimus įvairių valdiškų departamentų, ir

CSB — CENTRAL STATISTICAL BOARD.
Winfield W. Riefler, pirmininkas, kuris stengia suvienyti ir pagerinti statistinių informacijų. — F. L. I. S.

Stebuklingas Diržas

Federal Trade Commission, kuris nuolatai veda kovas prieš visokius apgavingus projektus tarpvalstiškoj komercijoj, ką tik išleido įsakymą sustabdyti apgarsinimus apie taip vadinamą "stebuklingą" diržą, kuris, sakoma, visokias ligas gydo. Tą diržą pardavinėja gana didelė kompanija per visą šalį.

Kompanija turi ofisus New Yorke, Philadelphijoj, Trenton, Clevelande, Detroite ir Chicagoje ir praleido dideliąs sumas pinigų garsindama tą diržą visuose laikraščiuose ir be to, apie jį daline knygutes ir visokius paliudijimus. Ir užsisakė vietos net ant 19 radio stočių plačiau apgarsinti jų produktą. Kompanijos pranešimas, kuris pasiųstas į visas šalies dalis, skaitė, kad tas diržas ištikro turėjo stebuklingas magnetiškas ypatybes. Palengvino, sulaikė arba visiškai išgydė dusulį, neuralgią, augštą kraujo mušimą, ir daug kitų ligų. Žmogus perskaitydamas apie to diržo stebuklingas ypatybes mato, kad buvo maža ligų, kurias diržas neišgydo.

Federal Trade Commission ekspertai išegzaminavo tą diržą. Viename atžvilgyje tas diržas ištikro stebuklingas, nes lupa milžiniškas sumas pinigų nuo žmonių. Bet kaslink išgydymo ypatybių, tai Federal Trade Commission raportas skaito — "neturi jokios vertrs".

Bet interesinga pažymėti, jog daug New Yorko laikraščių ir kiti leidininiai kituose miestuose nepriėmė tų apgarsinimų, kuomet jiems buvo pranešta iš Better Business Bureau apie tai iš anksto. — F. L. I. S.

"Amerikos Lietuvio" Skaitytojų Žiniai

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos paskolos kuponus už 1933 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoje $2.00.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti sustabdyt siuntinėję.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
SIUNČIA PINIGUS
— ir —
PARDUODA LAIVAKORTES
į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurią Šalį. Išaiškina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžiu sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, buna aprupintas nuo namų iki namų.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu.

Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ir jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Imigrantų Problemos

APŠVIETOS REIKALAVIMAI PILIETYSTEI

Klausimas — Kiek turi žmogus žinoti apie valdžią ir Amerikos istoriją imti pilietystės egzaminą? Ar yra teisybė, kad nekuriuose distriktuose New Yorke egzaminai yra labai sunkus?

Atsakymas — Bureau of Naturalization išleidžia knygutes pilietystės kandidatams ir tose knygutėse aprašo paprastus apšvietos reikalavimus pilietystei. Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City išleidžia "How to Become a Citizen of the United States", kuri turi net 100 klausimų ir atsakymų apie pilietystę. Ta knygutė parsiduoda už 25 centus kopiją.

Pilietystės aplikantas turi mokėti anglų kalbą ir jis turi mokėti pasirašyti vardą angliškai. Turi kiek nors žinoti apie Suv. Val. valdžios formą ir apie savo valstijos ir miesto valdžia. Jis turi žinoti apie Suv. Valstijų istoriją. Teisybė, kad per pereitus kelius metus nuo aplikantų reikalauta, kad jie gana daug žinotų apie miestinę ir apie vietinę valdžia. Vienas iš geriausių budų prisirengti prie tu egzaminų yra lankyti specialias vakarines pilietystės klasas. Tokias klasas beveik visi miestai turi.

INŽINIERYSTĖS KLASOS

Klausimas — Ar man galite pranešti ar klasos organizuotos New Yorke ir kitose miestuose nedirbantiems turi technikališkus ir inžinierystės subjektus.

Atsakymas — Toki kursai pasiulyta New Yorke, West Side Continuation School, 208 West 13th Street. Įima gariniu ir Diesel inžinus, degimo, įkaitimo ir ventiliacijos, oro pritaikymo ir atšaldymo studiavimą. Įvairiuose dideliuose miestuose randasi mokyklos augusiems kur mokina technikališkus subjektus.

LEIDIMAI PRIE PRIEPLAUKOS PRIEITI

Klausimas — Mano sesuo atvyksta į New Yorką ateinantį šeštadienį iš Lietuvos. Ketinu nuvykt ją pasitikti. Ar iš anksto turiu gauti leidimą prieiti prie prieplaukos?

Atsakymas — Turi gauti kortelę iš United States Custom House, Bowling Green ir Broadway. Be kortelės tave neleis prie prieplaukos. Tas korteles galima už dyką gauti. Jos duodamos giminėms ir draugams atvažiuojančių pasažierių...L.I.S.

1)—Po Apgarsinimui —
Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 30c.

2)—Atsiliepė Širdelė —
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)—Grybų Mišinys —
Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)—Jonas Burbulas —
Vieno veiksmo komedija. 31 pusl Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)—Doros Sargas —
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,
Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St., Worcester, Mass.

"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
Greita kelionė į Lietuvą per Švediją.
Laivai išplaukia iš New Yorko
Pier 97, gale W. 57th St.,

— o —

Kalėdų Ekskursija į Lietuvą
GRIPSHOLM ..... Gruodžio 9

Dideli, balti it gulbės laivai. Erdvus ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant "Baltuoju Švedų Laivynu", kelionės buna pertrumpa.

— o —

Kreipkis į vietinį agentą, arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
10 STATE ST. — BOSTON, MASS.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Kur Moterims Gera Gyventi

Austraijoj yra daug daugiau vyrų negu moterų. Jaunieji vyrai iš dalies visai neturi galimybių apsivesti, nes nesuranda mergaičių. Tam tikros organizacijos, net bažnytinės parapijos del to suorganizavo jaunų, gero vardo mergaičių perkraustymą iš Anglijos į Australiją. Kas savaitę ateinęs laivas iš Anglijos į Australiją su jaunomis mergaitėmis, kurios parapijų ar kitų organizacijų tarpininkavimu susipažįsta su Australijos ukininkaičiais ir šiaip savistoviais australiečiais ir už jų ištekа tuoj, kaip tik laivas atplaukia į Australijos uostą.

Vienas laikraštis neseniai turėjo progos palydėti tokį laivą iš Anglijos iki pat Australijos. Tame laive važiavo 350 jaunų mergaičių, kurios buvo pasinešusios Australijoj ištekėti. Tik retoji iš jų savo busimąjį vyrą pažino iš anksčiau. Daugumas teturėjo tik savo busimojo fotografiją ir laiškus ir iš jų nusprendė keliauti ir susituokti. Trys seserys pasakojo, kad joms vyrus išrinkęs jų brolis, kuris jau esąs Australijoj. Kitos kelios mergaitės visai nebelaukė kol atvyks į Australiją, bet susituokė laive pasitaikiusiais vyrais. Toms visoms atvykstančiom moterims vienas didis patogumas tas, kad Australijos vyrai visai nereikalauja iš žmonos kraičio ar šiaip turto. Mat, Australjos vyrai ir taip yra turtingi, jiems tik žmonos reikalingos.

Laivui atplaukus arti Australijos kranto pastebėta didžios vyrų minios. Muzika griežė sutikimo ir vedybų maršus. Krante stovėjo jau ir valdininkas vinčevotojas, kuris tuojau mergaitėms išlipus ir pradėjo savo darbą. Veik jį apstojo tiek porų, kad jis nebegalėjo apsidirbti. Tos poros, kurios jau buvo iš anksčiau pažįstamos, be jokių ceremonijų tuojau liko suvinčiavotos. Bet ir tie, kurie ir pirmą kartą susitiko, daugumoje tuojau leidosi suvinčiavoti. Dalis mergaičių ir vyrų iš anksto dar nebuvo viens kitą išsirinkę. Tad ir imta tuojau susipažinti. Bematant iš tų 350 mergaičių tik kelios beliko, kuriomis nė vienas vyras nesižidomavo. Bet kadangi Australijoj yra didelė moterų stoka, tai ir joms dar yra vilties ištekėti.

Bendrai Australijoj gyvenimas dar nėra toks sunkus, kaip kitur, ten ir tas ukiškas krizis nesijaučia taip labai. Tik viena bėda Australijoj, kad yra per mažai moterų.

Kad nebutų didieji įvažiavimo suvaržymai, iš daugel pasaulio kraštų moterys vyktų į Australiją. Bet dabar Australija įsileidžia tik Anglijos moteris, ir tik tokias, kurios yra tikrai pasiryžusios ištekėti.

S. L. .A. Narių Domei

Patėmijau laikraščiuose, kad mano vardą deda į SLA. nominacijų sąrašą kaipo prezidentą. Taipgi gaunu nuo SLA. narių laiškų klausiant ar aš kandidatuoju į SLA. prezidento vietą?

Nors aš labai norėčiau SLA. labui pasidarbuoti, bet mano privatiški reikalai taip susidėjo, kad aš negaliu tiek laiko SLA. labui pašvęst, kiek SLA. prezidento vieta reikalauja. Šiuomi viešai pareiškiu, kad aš todel atsisakau kandidaturos į SLA. prezidento vietą.

Reiškiu širdingą ačiu visiems SLA. nariams pirmiau ir dabar, rėmusiams mano kandidaturą.

Jusų,
J. J. Bachunas

St. Darius Tarnavo V. R. Ministerijoj

Iš raštų vidaus reikalų ministerijoj dokumentų matyti, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metu grįžęs iš Jungtinių Amerikos Valstybių St. Darius pirmiausia stojo tarnauti į vidaus reikalų ministeriją. Jis buvo priimtas vidaus reikalų ministerijos krašto žinybos agentu, su 1000 auksinių mėnesinio atlyginimo. 1922 metais rugpiučio 16 d. Tose pareigose jis išbuvo iki tų pačių metų rugpiučio 31 dienos. Taigi, valdiškoje tarnyboje jis išbuvo tik dvi savaites, nes pamatė. kad jis reikalingesnis karo fronte, kur tomis pat dienomis ir išvyko savanoriu.

Štai St. Dariaus prašymas, kurį jis buvo padavęs vidaus reikalų ministerijai tarnybos gavimo reikalų:

"Vidaus Reikalų ministerijos Piliečių Apsaugos Departmento Vice direktoriui.

"Prieš keletą dienų aš atvykau iš Amerikos tikslu pastojimo valdiškon tarnystėn. Girdėjau, kad Tastos vedamoj Krašto žinyboj yra vakancija ir todel kreipiuos į Tamstą su prašymu priskirt mane į valdininkus minėtame skyriuj. Pasižadu pildyti visus įsakymus bei parėdymus ir buti pilnai ištikimu savo šalies piliečiu.

Kaunas, Liepos 30, 1920.

Steponas Darius"

Ant šio prašymo yra uždėta rezoliucija: "Skiriu Steponą Darių nuo 16 — VIII — 1920 su alga 1000 auksinų. R. Skipitis".

Šis dokumentas bus padėtas Vytauto Didžiojo muziejuje didvyrių Dariaus -Girėno skyriuje.

"Vienybės" Bendrovė Paskelbta Bankrutijus

Brooklyno (N. Y.) seniausio lietuvių laikraščio "Vienybės" bendrovė Federalio teismo paskelbta bankrutijusią ir paskirta referee Theodore Stitt jos turtą likviduoti, parduodant varžytinėse, (public sale). Peticiją paskelbti bendrovę bankrutijusią padavė buvęs jos manageris Rudnikas, ir darbininkai Bukšnaitis ir Baniulis. Šėrininkams rėmėjams tas labai skaudus įvykis.

Bendrovę likviduoti griežtai siekė ir savo tikslo pasiekė jos prezidentas p. Strumskis, Brooklyno sandariečių kandidatas į SLA. prezidentus. Jo tikslas — nušluoti šėrininkus ir su savo klikos žmonių saujelę ir išleisti laikraštį grynai sandarietiškojlaudininkiškoj dvasioj. Speciliam šėrininkų susirinkime lapkričio 9, paaiškėjo, kad Rudnikas bendrovę į bankrutą patraukė su neteisingu ieškiniu $500. komiso, kurio pasirodė nežino ne buvusi nei esanti bendrovės valdyba. Paklaustas kokio komiso jis reikalauja, įmesdamas bendrovę į bankruto teismą, jis atsakė: "Kam čia tokius klausimus klausti? Taip reikėjo, tai ir padarėm". Ponas Strumskis ant to nieko neatsakė. Matomai tas padaryta susitarus su p. Strumskiu, kuris pasiryžo verčiau likviduoti bendrovę, nei atiduoti į tautininkų kontrolę, kurie sudaro apie 90 nuošimčių balsų susirinkimuose. Keliais atvėjais šėrininkai reikalavo ekstra susirinkimo, bet jis per du mėnesius atsisakinėjo šaukti. Galiaus sušaukė tik vakare prieš įvyksiantį bankruto teismą, taip, kad šėrininkams nebutų jokios galimybės daryti žingsnius bendrovę gelbėti. Susirinkimas buvo fiasko. Strumskis su savo organizuota klika, trukdė opozicijai kalbėti, pats skaitė ilgą propagandos ir melo prieš poziciją paskaitą ir visą laiką jokių skaitlinių neduodamas, tvirtino, kad negalima bendrovę gelbėti ir reikia likviduoti.

Tačiau jo planai, nušlavus šėrininkus, ir paėmus "Vienybės" turtą, išleist savo klikos laikraštį, nekokį pasisekimą teturi. Nuskriausti šėrininkai baisiai pasipiktinę, ir nežiurint jo nuolatinio kaulinimo pinigų iš biznierių ir profesionalų, naujos uždarytos korporacijos i ž d ais kaip tuščias taip tuščias. Strumskis yra labai grąsus salesmonas. Jis ateina pas biznierių ir kad ne loska, bet tik duok pinigų jam... Tačiau nė jo "high pressure salesmanship" negelbsti. Iš kitos pusės daugelis biznierių ir profesionalų patys ragina tautininkų grupę pasiskubinti pradėti organizuot bendrovę, atpirkti iš Referee "Vienybę" ir vel išleisti tikrą tautinį laikraštį, tarnaujantį lietuviams o ne Strumskio klikai.

"Vienybės" didelė šėrininkų grupė spalio 29-tos dienos susirinkime, išrinko komisiją apginti šėrininkų teises prieš Strumskio užmačias. Ta komisija vėl šaukia šėrininkus į susirinkimą sekmadieny, lapkričio 26 d. 3 val. popiet, Jaunų Vyrų kliube, 425 Grand Ct., Brookiyne. Tikimasi didelio vietos šėrininkų susirinkimo, nes šėrininkai labai pasipiktinę Strumskio klikos pastangomis bendrovę sunaikinti. Kai kurie labai energingai žada reikalauti Strumskį nubausti už neištikimą ir išdavikišką bendrovės prez. pareigų ėjimą. Vietoj ginti jos interesus, jis su pašaliniais, nešėrininkais — Viniku ir kitais suokalbį padarė likviduoti bendrovę ir jos laikraščio vardą ir turtą pasigriebt! Labai galima tikėtis, kad bus padaryti žingsniai Strumskį teisme ant karpeto pasistatyti ir paklausti; ar jis prisiekė, prezidento pareigas priimdamas, bendrovės interesus ginti, ar prieš jos gyvybę suokalbius daryti?! Tikslą jis pasiekė, bet pasekmės jam dar gali buti labai labai nepavydėtinos. Tą nujausdamas, Strumskis bando tautininkų frontą sulaužyti. Brooklynas yra gana sąmoningų tautiinkų kolonija ir liaudininkų-sandariečių pastangos pakreipti ją kairėn nedaugiau sesis, kaip kad sekėsi 1926 metais.

Tautininkų Žinių Biuras

V. M. ČEKANAUSKAS

RUSIJA IŠEINA IŠ IZOLIACIJOS

Maxim Litvinov neužilgio bus pripažintas diplomatišku genijum. Washingtono-Maskvos santykių atnaujinimas bus reikšmingas Rusijai ir visam pasauliui.

Šiandien ne tik musų krašto, bet viso kapitalistinio pasaulio kraštuose politikos, komercijos sferose stovėjo klausimai: ar Rusija tikrai laimės paskutinę diplomatinę pergalę. Ar Rusija gavus pripažinimą Jungtinių Amerikos Valstijų atsistos tarpe pasaulio didžiulių valstybių? Kokią rolę ji vaidins tarptautinėje politikoje? Ar Rusija ir jos vadai prie esamų ekonominių ir sociališkų nuostatų Rusijoj, galės išlaikyti glaudius diplomatinius ir komercinius santykius su kapitalistiškoms valstybėms? Šie klausimai daugelį domina, lygiai svarbūs musų krašto politikos ir pramonės sferų žmonėms.

Kad Sovietų Rusija išeina iš izoliacijos, kadangi pasiliuosuoja nuo pasaulio kapitalistiškų kraštų antagonistiškos diplomatijos, politiškos, ekonomiškos blokados ir boikoto, tai aišku mums visiems. Rusija išeidama iš izoliacijos, laimi paskutinę diplomatinę pergalę. Šitų diplomatinių laimėjimų išdava nėra vien Maxim Litvinov paseka, tačiaus reikia sutikt su faktu, kad Maxim Litvinov bus pripažintas pasauly diplomatijos karjieroj kaipo genijus, nes jis parodė ne tiktai taktą, bet ir nepaprastą gabumą laimėti kovą ir vietą Rusijai tarpe pasaulio tautų.

Maxim Litvinov bėgyje pastarų bent penkių metų periode, suvaidino labai dramatišką diplomatinę rolę. Jis įgijo amenišką prestižą liplomatų tarpe kaipo nesvyruojantis, griežtas ir atviras, nuoširdus ir teisingas, neveidmainingas diplomatas. Šios jo ypatybės sudaro jo kvalifikacijas ir pagrindą jo diplomatiškiems laimėjimams. Tačiau, Maxim Litvinov nebut galėjęs atsiekt to, kas jau yra atsiekta; Rusija nebutų laimėjus tiek ir taip greitai pasaulio kapitalistiškų šalių pripažinimą dabartinės valdžios Rusijoj, jei nebut kapitalistiškų šalių politiškų ir ekonominių sferų vadai pagelbėję Rusijai laiėti politikos ir ekonominės organizacijos fronte.

Netenka stebėtis, kad Amerikos vyriausybė nusprendė pripažinti Sovietų Rusijos valdžią **de jure**, tai naturalus dalykas. Rusija išlaikyti izoliacijoje kapitalistiškų kraštų diplomatija negalėjo delto, kad viso pasaulio kapitalistams, komersantams, bankieriams rupėjo Rusijos rinka. Kapitalistai — industrialistai, bankieriai, matydami galimybės pasipelnyti iš Rusijoj vedamos industrializacijos ir kurybos ukio pramonėje, nepaisė ar jų valdžios turi santykius su Rusijos valdžia ar ne, nepaisė, kad kapitalistiškų šalių valdovai, diplomatai buvo pasiryžę laikyti Rusiją izolacijoj, kad apsupę ją politišku ir ekonomišku blokadu, boikotu, tikėjosi priversti Sovietų vadus nusileist, pasiduot, panaikint komunistišką ekonominį ir socialinį rėdą ir išmest laukan komunistiškus principus.

Žinoma, jei butų pasaulio kapitalistų tarpe vienodas ir nesvyruojantis nusistatymas, jeigu visų kraštų kapitalistai but stovėję už savo valdžių tokio nusistatymo, jei blokada, boikotas but išlaikytas, tai galimas daiktas, kad Sovietų Rusijos industrializacijos penkių metų planas nebutų pavykęs, žodžiu, Sovietų Rusija butų neatsilaikius prieš tokį kapitalistiško pasaulio tvankinį — politišką ir ekonomišką blokadą ir boikotą. Bet deja, kuomet per tą kapitalistiško pasaulio tvankinį sunkėsi auksas, tatai tas tvankinys nebuvo efektingas.

Juk nepaslaptis, kad pasaulio kapitalistai, visu laiku šukavo prieš Sovietų Rusijos valdonus, reikalvo savo valdžias nepripažint Rusijos valdžios, boikotuot ją visokiais budais, idant nuvertus komunistišką rėžimą Rusijoj ir kartu tenai esamą rėdą, kuris nepalankus kapitalistų interesams. Vienok tuom pat kartu, Anglijos, Vokietijos, Italijos, Francijos ir kitų kraštų industrialistai, komersantai ir finansieriai, jeigu netiesioginiu budu, tai užkulisiniu, davė Sovetų Rusijai medžiaginę paramą, padėjo rusams industrializacijos statyboje, pristatydami jiems ne tik medžiagą, mašineriją, bet ir savo ekspertus inžinierius pasiuntė kartu su savo manufakturos produktais, statė fabrikus, vedė kanalus, tiesė ir naujus geležinkelius, pastatė elektros milžiniškus centrus, ir tiems visiems industrializacijos reikalams davė finansinę pagelbą.

Štai musų krašto žymiausias industrijos magnatas, Henry Fordas, kuris ne tik pardavė Rusijai automobilius, traktorius, bet Leningrade ir kituose didmieščiuose Rusijoj pastatė savo fabrikus ir išdalinimo automobilių ir traktorių centrus, kuriuos vėliau perėmė Sovietų Rusijos valdžia, ir šiandiena tie industrijos centrai jau ne Henry Fordo, bet Rusijos valstybės. O kiek vokiečių ir anglų industrialistai prisidėjo prie industrializacijos Rusijoj? Kiek Italijos industrialistai, komerantai ir teknikai pagelbėjo Rusijai kurybos darbuose?

GODŲS KAPITALISTAI UŽ RUSIJOS AUKSĄ PARSIDAVĖ IR SAVO PRINCIPUS PAMYNĖ

Taigi, pasaulio kapitalistai parsiduodami už Rusijos auksą, komunistiškam Rusijos rėdui tarnaudami, davė galimybę Sovietų Rusijai laimėti kovą ir išeiti pergalėtoja prieš visą pasaulį, atsistoti rimtai susiorganizavusia, gerokai industrializuoti, turėti ne tik sutvarkyą pramonę, bet dar išplėtą ir sistematizuotai vedamą, kuri pasidarė didelė konkurentė kitų šalių pramonei. Dabar kapitalistai mato ką jie padarė ir kur jie pralaimėjo. Kapitalistų šalių valdžios, jų diplomatai suprato, kad jau nėra reikalo ilgiau Rusiją laikyt blokado ar boikoto sąsmaugoj—tai viena. Antrai tai išlaikymas Rusijos izoliacijoj jau nebegalimas, nes ji yra jau tiek tvirta, kad nepaiso kapitalistiškų šalių ekonominės ar politinės blokados. Šios sąlygos ir davė galimybės p. Maxim Litvinov kovą laimėti, išgauti ne tik Rusijai pripažinimus, bet sudaryti daugybę sutarčių su Europos didelėmis ir mažomis valstybėmis; tose sutartyse tapo ne tik užmegsti draugingi santykiai, bet komercijos ryšiai, apsaugos konvencijos, ir t.t. Todel nenuostabu, kad Jungtinės Amerikos Valstijų vyriausybė, priešaky su Prezidentu Rooseveltu suprato, kad vienai Amerikai neparanku buti bloguose santykiuose su Sovietų Rusija, kad viena Amerika neišlaikys blokadą ir boikotą, kuomet jos industrialistai ir finansieriai jau užkuliniais budais veda prekybą su Rusijos valdovais. Todel tas blokados tvenkinys suiro ir paliko be efekto.

Nors pasauly tebėra anti-sovietiška nusistatymas, bet tik tai religijinės grupės, kurios atstovauja konservatyviškiausį elementą. zodžiu, visuomenės politiškose sferose, taipgi pramonės ir diplomatijos rateliuose nuomonė pasikeitė, visur jau reiškiasi pageidavimas pripažinti Rusijos valdžią ir užmegsti glaudžius diplomatinius ir komercinius santykius su Rusija. Nesenai Maxim Litvinov pasirašė atnaujintą sutartį su Italijos diktatorium Mussolinui (rugs. 2 dieną, 1933 m.), tuomet Mussolinas ceremonijų metu pasakė spaudos atstovams, kad jis yra įsitikinęs, kad laikas pribrendo pagelbėt Rusijai išeiti iš izoliacijos ir pasiekti bendradarbiavimo tikslo susipratimo su vakarų Europos kraštais del labo civilizacijos ir taikos pasauly. Tokis Mussolino pareiškimas kaip žaibas pasiekė visą pasaulį, staiga matome Francijos, Lenkijos ir jų sąjungininkes pradedant derybas su Rusija, pagaliau, apie tą pat laiką musų Prezidentas Franklin D. Rooseveltas pareiškė, kad jis mano greitu laiku pradėt dėrybas su Sovietų Rusija ir atnaujint santykius. Kas jau šiandien ir išsipildė.

Nuo to laiko Litvinov atliko eilę diplomatiškų misijų daugely kraštų, tie jo žygiai ėjo sklandžiai ir tebeeina, ir su pilniausiu pasisekimu. Dabar jau Washingtono ir Maskvos vyriausybės pradėjo santykiavimą su Rusija. Kiek musų kraštas laimės ekonominių atžvilgiu santykavime su Rusija, tai tik ateits parodys. Tačiau aišku, kad Rusija laimėjo paskutinę pergalę pasaulio diplomatijoj, kad ji išeina iš izoliacijos ir užima vietą greta ddžiulių valstybių pasaulio politikoje, kad su laiku ji galės užimti svarbią vietą pramonėje. Ir neabejojima, kad Rusija sudarys balansą politikos rytuose — Azijoj, taipgi ir vakaruose — Europoje; žodžiu, Rusija taps tuo kraštu, kuris savo įtaka ir veiklumu sudarys sąlygas palaikyti taiką rytuose ir vakaruose.

JAPONAI IR VOKIEČIAI

Kuomet tiktai buvo susitarta tarpe Maskvos ir Washingtono valdiškų sferų, pirm negu Roosevelto laiškas pasiekė Rykovą del pradėjimo dėrybų užmezgimui diplomatinių santykių, Jungtinių Amerikos Valstijų karo laivynas, kuris išbuvo tris metus Pacifiko vandenyne, tapo atšauktas namo. Tas musų valdžios žygis parodė, kad Azijos ir ramiojo vandenyno kraštų sargybos pareigoms bus nauja jėga— Rusija. Japonijos imperija susubavo ir valdžia susinervavo, mat, suprato, kad tarpe Maskvos ir Washingtono pasiektas susitarimas. Vokietijos su Rusija santykiai staiga pasikeitė. Berlyno diplomatinės sferos taipgi susinervavo, nes Rusija palinko Francijos ir Amerikos pusėn.

Japonai pagrobė Mandžiuriją (Kinijai priklausomą), tenai jie sudarė neva automatišką, savivaldišką valstybę, žinoma, po japonų globa ir direkcija, vėliau, japonai bandė (taip kaip Želigovskis su Pilsudskiu kitados Rytų Lietuvoje) sudaryti Manchukuo respubliką, ir išgauti jai kitų kraštų pripažinimą. Tulos Europos šalys, norėdamos palaikyti Japoniją Tautų Lygoj, rengėsi pripažinti Manchukuo valstybę, tiktai viena Jungtinių Amerikos Valstijų respublika priešinosi tam; gi Rusija suprato, kad vakarų Europa ir Amerika antagonistiškos Rusijai, kad reikia Rusijai nenoroms nusileist Japonijai, kad bendrai susitarus su japonais del interesų Mandžiurijoj, delto Rusijos diplomatija atsargiai, bet flirtavo su japonų imperialistais, rengėsi pripažint Manchukuo valstybės nepriklausomybę. Vašingtono diplomatai visa tai matydami iškęst nebegalėjo; ir todel padarė žygį, kad susitarti su Maskva. Reiškia, Rusijos diplomatija laimėjo, apgavo Japonijos diplomatiją. Dabar Rusija, Amerika, ir abelnai Europa, ne tik kad ne susilaikė, bet jau ir atsisako pripažint Manchukuo valstybės nepriklausomybę, o tas reiškia, kad japonų imperializmui Mandžiurijoj gręsia pavojus.

Dabar, Rusija sudarydama glaudžius diplomatinius santykius su Amerika ir turėdama gerus santykius su Europoje didžiomis valstybėmis, Francija, Italija, Lenkija, o dalinai ir Angliją, ir kitas, drąsiai kalba su karingais ir tvirtai japonais. Molotov, kalbėdamas 16-tų Sovietų Rusijos revoliucijos sukaktuvių paminrjimo iškilmėse Maskvoje, pareiškė, kad Rusija gatava atremti rytų neprietelių atakas ir sunaikinti priešo jėgas, nes Rusija jau galinga, jos kariuomenė geležinė, gerai išlavinta, disciplinuota ir neblogiau apšarvuota; Rusija ekonomiškai jau tvrita, galės, reikalui esant apsigint. Šie žodžiai reikšmingi. Rusijos vadai nebutų taip drąsiai kalbėje, jeigu jų santykiai su kitomis šalimis Europoje nebutų tiek geri kaip dabar. Šie faktai rodo, kad Rusija jau stovi savistoviai ir yra laimėjus labai daug. Rusija dabar bus balansas tarptutinės politikos rytuose ir vakaruose. Šituo balansu rupinasi musų krašto vyriausybė, kuriai rupi palaikyt taiką rytuose ir Europoje. Todel nenuostabu, kad Vašingtono vyriausybė pasiryžo pripažinti Sovietų Rusijos komunistišką valdžią, nes sąlygos privedė prie to, kaip Ameriką taip ir kitus kraštus.

Reikią tikėt, kad Amerikai santykiai su Rusija bus naudingi ne tik politiniu, bet tuo labiau komerciniu atžvilgiu. Musų gamybos produktai ras rinką Rusijoj, pakils musų gamyba, eksportas, sumažės bedarbė, pagerės musų ekonominė buklė. Veikiausia, kad Sovietų Rusija išlaikys savo garbės žodį ir galėsime su jaja santykiauti.

Kosminiai Spinduliai Vietoje Anglies ir Aliejaus

Žymus Amerikos išradėjas ir fizikas Nikola Tesla, kuris savo išradimais labai daug prisidėjo prie radio ir elektros išvystymo, dabar paskelbė, kad po 30 metų tyrinėjimo jis suradęs principą kaip pakinkyti į darbą kosminius spindulius. Kol kas jo išradimas nėra tiek išvystytas, kad jį galima butų pritaikinti komerciniai, bet jis tikisi, kad netolimoj ateity nebereikės jokio kuro — anglių, aliejaus, gaso ir k., bet viskas bus varoma pagelba kosminių spindulių energijos — traukiniai, lėktuvai, automobiliai, laivai ir dirbtuvės. Tą energiją bus galima perduoti vielomis, ar ir be vielų. Svarbiausias kosminės energijos šaltinis žemei yra saulė. Bet naktis nesutrukdys gavimą energijos, kadangi visą laiką kur nors saulė šviečia ir tinkamai sutvarkius energijos tiekimo stotis, energijos tiekimas niekad nebus. nutrauktas. Paklaustas, ar staigus pritaikimas jo išradimo nepakrikdys dabartinės ekonominės sistemos, jis atsakė: "Ji ir dabar yra pusėtinai pakrikusi". Už savo išradimus Dr. Tesla šiomis dienomis liko apdovanotas Edisono medaliumi.

Rašo Kap. P. JURGĖLA

MELAS IR TEISYBĖ APIE LIETUVOS KARIUOMENĘ

LIETUVOS KARIUOMENĖ — MUSŲ TAUTOS DALIS

Amerikos lietuvių visuomenėje yra įvairių srovių. Galima turėti įvairių pažiurų. Galima kritikuoti priešingos srovės ar jų veikėjų darbus. Pagaliau galima kritikuoti valdžios darbus. Kiekvienas turi teisę tai daryti. Čia nieko blogo nėra, jei tik su geru noru kritikuoji. Tas netgi naudinga. **Bet be jokios gėdos skelbti neteisybę apie Lietuvos kariuomenę, kuri Lietuvos Nepriklausomybę iškovojo ir daug aukų karo lauke paliko — tai biaurus darbas.** Tačiau Chicagos socialistų dienraščio "Naujienų" redaktorius nieko nepaiso: atrodo, kad jam net malonu kolioti ir šmeižti Lietuvos laisvės gynėjus, kurie jam nieko blogo nepadarė. Žinoma, kaip internacionalistui, jam nebrangi Lietuvos Nepriklausomybė arba lietuvybė, nes Karolio Markso raštai jam išplėšė tautinį jausmą ir išugdė fanatišką pagarbą socializmui ir ypač internacionalizmui. Jis gali kiek tik nori pykti ir plustis, kad lietuvių tauta yra tautiškai susipratusi ir labai atspari K. Markso idėjoms. Tokie pludimai Lietuvai nieko nepakenks.

Bet kadangi skelbiamas melas apie Lietuvoos kariuomenę gali kai ką ir "įtikinti" ir tuo budu įkvėpti neteisingą pažiurą į ginkluotąją Lietuvos jėgą, kaipo buvęs Lietuvos Nepriklausomybės kovų dalyvis noriu čia atremti melagingus gandus apie tą musų kariuomenę, per kurios eiles perėjo jau apie 200.000 vyrų.

Lietuvos kariuomenė nebuvo ir nėra kokia samdinių organizacija. Ją sudaro geriausia lietuvių tautos dalis — tautos žiedas — rinktinis sveikas jaunimas, kuris yra pasiryžęs savo jėgas, sveikatą ir net gyvybę aukoti, beginant savo krašto laisvę. Tokius pasiryžėlius gerbia visa musų tauta. Žuvusiems gynėjams paminklus stato, jų kapus puošia, didvyrių vardus įamžina. Gyvieji karo vyrai taip pat gerbiami, nes jie budi laisvės sargyboje ir visada yra mirties akivaizdoje; jie pasirengę **už kitus mirti savo krašto gerovei.**

Tik, dėja, lietuvių socialistai su savo sėbrais komunistais išsiskiria iš visos musų tautos ir įvairiomis progomis stengiasi pajuokti Lietuvos savanorius, jų sudarytąją kariuomenę ir tuo budu paniekina musų karžygių kapus. Bet busimoji ir vėlesnės kartos (generacijos) tokio niekšiško darbo neužmirš.

Nesuprantamas reiškinys: musų socialistai palankiai atsiliepia apie Amerikos ir kitų valstybių kariuomenes, bet ne apie Lietuvos kariuomenę! Nieko nepadarysi, išgamų kiekvienoj tautoj yra. Betgi kitų kulturingų kraštų socialistai tik skelbia socializmo idėją ir stengiasi per rinkimus valdžion patekti. O ištirpusios liet. socializmo partijos likučiai tik kolioja ir šmeižia visus, kas tik nėra socialistas, niekina tautybę, tautos nepriklausomybę, kenkia tautiniams darbams ir t.t.

Bet vis delto kai kurie Lietuvos socialistai sunkiais musų Tėvynės momentais prisidėjo prie visos tautos kovos del Nepriklausomybės. Žymųs so-tų vadai adv. Požėla, Bielinis ir keli kiti su ginklu rankoje savanoriais stojo į partizanų eiles, kada rusų pulkus išvijusi musų kar-nė pradėjo kovoti su bermontininkais. Bet Požėla liko "trefnas": rodos, pernai pašalintas iš soc.-dem. partijos. Istorika prof. A. Janulaitis, broliai profesoriai Biržiškos, Paknys (Lietuvos Banko valdytojo pavaduotojas) ir kiti negalėjo savo patriotiškumo suderinti su internacionalistinės soc-tų partijos siekimais ir jau senai išstojo iš soc. partijos. Jie yra pasiaukoję savo tauta, ir populiarųs, visų gerbiami žymų vyrai. Amerikoj liet. soc. partija turėjo trejetą tukstančių narių; bet kai kurie iš jų grįžo į katalikų ir tautininkų eiles, o daugumas atsiduro komunistų globoje. Likę be partijos keli soc. veikėjai atkakliai drasko akis savo Tėvynei, drumsčia tautišką lietuvių susipratimą ir ardo Am. liet. vienybę. Kada atgaivinamai Lietuvos valstybei buvo reikalinga visos tautos talka ir parama kurybiniam darbui, Am. soc. vadai, sako, uoliai šaukė: "Lietuvai nė cento!" Dar gerai, kad tokių niekšų šukio paklausė tik tamsuoliai — socializmo apsvaigintieji ir subolševikintieji.

Am. lietuviai su dideliu entuziazmu sekė Lietuvos kariuomenės yvius karo laukuose 1918 — 1920 metais ir džiaugėsi, kad į savanorių pulkus susiburęs liet. karo jaunimas ryžosi žut but iškovoti laisvę, nepaisydamas daugybės priešų ir kruvinų aukų. Reikšdami savo meilę ir pagarbą jaunai ir drąsiai Liet. kariuomenei, amerikiečiai lietuviai siuntė jai ir sveikinimus ir dovanų. Tą ginkluotąją musų tautos jėgą sudarė tukstančiai drąsiausių lietuvių — ukininkų, darbininkų, moksleivių, inteligentų ir kt. Be tikybos ar idealogijos skirtumo, jie ėjo į steigiamus liet. pulkus ir karui visai neparengti jaunomis savo krutinėmis pastojo priešui kelius į Lietuvą. Ir laimėjo! Naujai įsteigtoji Lietuvos valstybė puikiai gyvuoja jau 15-tus metus. Visa tauta džiaugiasi savo karo vyrų istorišku darbu.

Lietuvai laisvę suteikė ne svetimos valstybės ar tautos, bet Lietuvos kariuomenė. O ji buvo sudaryta ne iš kokių nors samdinių, bet iš savanorių lietuvių, kurie nebijojo rizikuoti savo gyvybę. Jaunutė Letuvos kariuomenė per 1918-1920 metus dalyvavo net trijuose karuose: karas su rusais. karas su bermontininkais ir karas su lenkais. **Iš tų karų negrįžo 28 karininkai ir daugiau kaip 2000 kareivių. Beto,177 vyrai visam gyvenimui liko invalidais.** Tauta brangina tą brangią didžią savanorišką laisvės išsipirkimo auką — gerbia žuvusius ir gyvuosius Nepriklausomybės iškovotojus. Bet Am. liet. socialistų vadai niekina tą Lietuvos auką...

Šių metų lapkričio 2 d. sukako 15 metų, kai Vilniuje buvo išleistas pirmasis įsakymas Jaunosios Lietuvos kariuomenei. Tai svarbi sukaktis. Ją gražiai minėjo visa tauta. Ir Am. lietuviams pravartu tai įvertinti ir prisiminti Lietuvos valstybės atstatymo pradžią. Apie Lietuvos kariuomenės įsteigimą ir jos darbus rašiau keliuose laikraščiuose pernai, lapkr. mėn. Šiuo atveju noriu tik priminti patriotiškai Amer. liet. visuomenei tą reikšmingą sukaktį ir atsakyti į biaurius, begėdškus priekaištus Lietuvos kariuomenei.

"NAUJIENOS" ŠMEIŽIA IR NIEKINA LIETUVOS KARIUOMENĘ

Amerikoje dabar eina du socialistiški laikraščiai — "Naujienos" ir "Kelevis". "K-vio" redaktorius, atrodo, yra nuoširdesnis socialistas: ko negerbia — tai negerbia ir mažiau veidmainiauja. Nors skersom žiuri į Liet. kar-nę, bet ją tik retkarčiais "pagnaibo". "N." redaktorius kai kada mato reikalą apsimesti net "patriotiškumu": rengia vasario 1 d. ir spalių m. 9 d. minėjimus — tik, dėja, nesistengia sutiprinti tautinius vis-nės jausmus, Lietuvos kovoje dėl Vilniaus atgavimo ir Nepriklausomybės sargyboje, betgi markiai iškoneveikia nesocialistišką Lietuvos valdžią. Iš tokio tautos jėgų skaldymo nauda tenka tik musų tautos priešams. Mat, liet. darbo žmonės nesilanko į "N-nų" rengiamus socialistiškos šventės (gegužės m. 1 d.) minėjimus, bet tautines liet. šventes mielai švenčia; todel "N." redaktorius uoliai išnaudoja tautinį vis-nės jausmą. Už tokį didelį veidmainiškumą ir už tautiškumo provokaciją "N." red-rius, girdėt, buvo šių metų Am. liet. soc-tų konferencijos smarkiai išbartas. Bet, matyt, jis to nepaiso, nes netrukus po tos konferencijos ėmėsi kito darbo: rengiamais skridimais per Atlantiką garsinti lietuvių tautos vardą.

Rodos, reikėtų tik pasidžiaugti tokiu žymaus soc. vado "atsivertimu". Bet jis, berengdamas vasario 16 d. ir spalių m. 9 d. minėjimus ir beorganzuodamas patriotišką skridimą Lietuvon, neužmiršta begėdiškai tyčiotis iš Lietuvos sunų pralieto kraujo! Jeigu jo proteguojamas lakunas nuskristų Lietuvon, tai tas žygis pagarsintų liet. tautos vardą, o pats lakunas butų už patį Darių ar Girnė garbingesnis drąsus didvyris! O Lietuvos kariuomenė, kurią 1920 m. sudarė kelios dešimtys tukstančių drąsių Lietuvos karo vyrų, pasiryžusių del Tėvynės alkį, šalti kęsti, vargti ir gyvybę aukoti, — to socialisto akyse neverta nė menkiausios pagarbos! Taip daryti gali tik liet. tautos laisvės priešas, arba nesveiko proto žmogus, arba tautos išgama. Bet neatrodo, kad tas senukas butų nesveiko proto: jis gana dašnai buna išmintingas, kada kalba.. tik se apie Lietuvą. Gerai, kad jis dar pats aiškiai pasisako, kodėl taip nekenčia Let. kar-nės (jam netruksta drąsos pajuokti ir musų tautos siekimas Vilniaus:

Taigi — "mes be Vilniaus nenurimsim". Bet kas Vilnių pardavė? Tie patys, kurie 1926 m. gruodžio 16-tą naktinio "pučo" keliu nuvertė teisėtą Lietuvos valdžią

Taip šis senas socialistas pasisakė š. m. spalių m. 30 d. "N-nų" nr. 255 vedamajam straipsny **"Armijos sauvaliavimas pražudė Vilnių Lietuvai".**. Tai yra didelis kaltinimas ir nedovanotinas nusikaltimas visai musų tautai! Už tokį darbą kariuomenė susilauktų tautos prakeikimo!

Bet skaitytojas gali nusiraminti: čia yra tik partiją praradusio ir pasenusio fanatiko socialisto kliedėjimas. **Liet. tauta Nepr. Lietuvos kariuomenės dar nepasmerkė nė už vieną darbą!** Priešingai, tauta įvairiomis progomis pareiškia savo padėką ir pagarbą savo gynėjai, o tėvai su džiaugsmu ir pasididžiavimu leidžia savo sunelius į karo tarnybą. Per Liet. kar-nės eiles (per tą patriotiškumo mokyklą) kasmet pereina keliolika tukstančių jaunų vyrų. Tad jau didelė musų tautos vyrų dalis buvo kariai ir tik su pagarba atsiliepia apie savišką kariuomenę. Be to, šaulių sąjunga, pavasarininkų, ateitininkų, tautininkų organizacijos ir Vilniaus vadavimo sąjunga turi po kelias dešimtis tukstančių narių. Šios tautinės organiazcijos, šimtai kitokių organizacijų bei draugijų, apie 300.000 moksleivių, apie 5000 studentų ir plačioji Lietuvos visuomenės nuoširdžiai gerbia ir myli savo kariuomenę. Iš lietuvių tarpo jos nekenčia tik burys plečkaitininkų-teroristų, keli šimtai socialistų ir komunistų. Bet mažas tokių išgamų skaičius musų tautos likimo nepakeis. Perdaug jau yra tautiškai susipratę ir drąsus lietuviai — savo laisvės "neparduos"!

(Bus daugiau)

Ką Reiškia Vienybė ir Susiskaldymas

Nuo to laiko kaip SLA. senas veteranas ir ilgus laikus buvęs SLA. iždininku, aa. T. Paukštis mirė, tai likusieji SLA. valdonai tautininkai užsisprė į SLA. iždininkų kedę įsodyt socialistų Gugį pas —tautininkus pradėjo pasireikšti negeistinas trinimas's, kuris kaskart vis augo didyn ir didyn iš ko socialistai ir mokėjo pasinaudoti. Socialistai gerai žinodami, kad netik tarpe tautininkų ir sandariečių, (kurie irgi mėgsta tautininkais vadintis) nėra santaikos, bet ir pačiu tautininkų tarpe,— pasinaudojo proga, ir prieš du metus SLA. P. T. rinkimuose iškelia savo galvas taip aukštai, kad su jais suskalbėti jau nebuvo galima ir jau Susivienijimas buvo patekęs į socialistų rankas, ir tik dėka tam, kad šiaip taip pavyko tautininkams su sandariečiais susitarti, todel seime socialistai dalinai buvo apgalėti; butų buvę ir visai nugalėti, jei neveidmainiškais prižadai tautininkams... Kairesnieji sandariečiai SLA. P. T. nariai su pagelba socialistų, panaudojo tokią biaurią politiką prieš jiems nėpatinkamą P. Tarybos narę — sekretorę p-lę Jurgeliutę, ir netik kad ją privertė pasitraukti iš užimamos vietos, bet dar sukta politika atstumė nuo balsavimo renkant naują SLA. sekretorių. Toki nešvari SLA. viršininkų politika dar daugiau paveikė tautininkus, taip kad viena dalis tininkų pasipiktinę tokia nešvaria politika, išėjo į atvirą opoziciją, o kita dalis tautininkų, pretenduojančiais save buti vadais, o neturėdami stipraus nugarkaulio, pradėjo žemintis valdančiąjai mašinai...

Šiandien vietoj vieno stipraus mes turime du, taip vadinamus tautininkų šleitus į SLA. P. T. ir trečią iš likučių sandariečių. Jeigu tiem "tautininkam", kurie šiandien "kunija" iš "Vienybės" pastogės, iš tikrųjų butų rupėję tautininkų stipri vienybė ir SLA. labas, tai vietoj dviejų sarašų, sutartinai butų išstatytas vienas. kuris butų galėjęs netik atsilaikyti prieš vieną, grynai socialistinį socialistų sąrašą, bet jį butų ir nugalėję. Kas stebėtiniausia, tai tas, kad iš "Vienybės" pastogės sąrašas bandomas sulopdyti iš socialistų, sandariečių ir paskui juos, bėgančius "tautininkus", kurie tikrai nesitiki buti išrinktais, nes jie gerai žino kad tokių žmonių niekas nepageidauja?

Jeigu tam iš "Vienybės" pastogės saryšiui nebutų rupėję talk ninkauti socialistams ir kairiesiems sandariečiams skaldant tautininkų vienybę, tai jie SLA. labui, sutartinai butų išstatę jau SLA. nariam gerai žinomus ir pažįstamus asmenys, SLA. darbuotojus, kurie buvo pereituoe rinkimuose kandidatais į SLA. P. Tarybą, kurie tik per sandariečių viliugystę nebuvo išrinkti. O šiais rinkimais, sutartinai juos butų buvę lengvai išrinkti. O šiandien prie tokios tautininkų suirutės, socialistų jau niekas nenugalės, jie triumfuoja. Taigi matome, kad jeigu butų pas tautininkus buvus vienybė, jie butų viską laimėję, o dabar viską pralaimės. Galbut, kad pralaimėję, ir susipras, kad skaldymas tautinių iegų, kenkia ir visiems tautiniams reikalams, tačiau jau nelengva bus klaidą pataisyti ir sugrįšti į tas vėžes, iš kurių per savo naivumą iškrypo. Tautininkų kad ir didelė sriovė, neturėdama tinkamų vadų, yra be eigė. kuomet socialistų maža saujelė bet gerai disciplinuota, lengvai nugalės tautininkų palaidas mases.

Tautininkas

Kuo Męs Galim Pasigirti?

Kuo męs galim pasigirti
Svečiai — žmonės laikini?
Ryt-poryt reiks atsiskirti,
Susidurt su mirtimi.
Pinigais jos nepapirksi,
Nesuminkštinsi valgiu,
Mirtinai vištiek apsirgsi,
Ateis mirtis su dalgiu.
Tiesa, gali metą kitą
Jinai tavęs dar palaukti,
Bet atliks, kas prisakyta,
Vėliaus mirtį reiks tau gaut.
Todel meilę dvasioj jauski,
Dirbk, kol dirbti dar gali
Ir gyvendamas nesnauski —
Mirtis stovi netoli.
Buk, kaip svečias šiam pasaulyj,
Meilę artimo turėk,
Mirtis ,broli, ne apgaulė —
Tai atmink, įsidėmėk!

J. Naruševičius

LIETUVIAI!
SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo **Dr. J. P. Poška**

STAIGUS SKILVIO ĮDEGIMAS

Staigus skilvio įdegimas pasitaiko pas visokio amžiaus žmones, kurie neatsargiai vartoja maistą. Mažėliai gauna nuo netinkamo maisto. Ši liga gali pasitaikyti ir tuomet, k u o m e t imama daugiau m a i s t o, negu skilvis gali suvartoti. Dažnai s k i l v i o įdegimas gaunama nuo tokio maisto, kuris jau yra pradėjęs gesti arba rugti, o ypatingai vasaros šiltame ore. Senas, gendantis maistas, patekęs į skilvį suerzina skilvyje esančias virškinimo gleives, kurios paraudonuoja, supunta ir nustoja veikti, ir iš to prasideda liga. Negana to, sugedęs maistas patenka į žarnas ir tuomi gaunama visų vidurių įdegimą, skausmą ir liuosavimą.

Skilvio įdegimą gaunama ir nuo perdidelio vartojimo alkaholio. Alkaholis labai gadina ir erzina skilvio gleives. Šios rušies skilvio įdegimas dažniausiai pasitaiko po didelio baliaus, kuriame nemažai buvo įvairaus skystimėlio. Paprastai, pasitaiko taip, kad visą vakarykštį valgį bei gėrymą prisieina su dideliu nemalonumu išpilti ir sopančia galva bei viduriais pagulėti lovoje.

Apsireiškus staigiam skilvio įdegimui, ligonis aiškiai jaučia. Jam skauda vidurius, o ypatingai toje duobelėje po krutine; skauda galvą, darosi neramu, pagaliau pradeda atsirugti ir vemti. Jeigu nusivemia, tuokart palieka geriau, bet paskui vėl blogumas ima. Liežuvis baltas, aptrauktas, o seilės bėga.

Pas vaikučius, nuo šios ligos skausmas viduriuose yra didelis. Mažėliai verkia, raitosi, kartais net ir karštis uždega ir jie dažnai vemia. Iš pradžios vėmime randasi surugusio maisto, o paskui tik seilės su žalėnomis eina, bet tampymas yra didelis.

Gydymas nuo šios ligos, jei ji yra nepersunki, galima ir patiems. Pirmiausiai nereikia stabdyt vėmimo, bet dar paakstinti paimant š i l t o vandens. Jeigu rugštumas eina iš burnos, tai galima paimti bile šarminių miltelių. Šie sustabdys rugimą, o kartais, ir vėmimą apstabdo. Kuomet skilvis apsituština tai gerai yra paimti suaugusiam žmogui didelį šaukštą ricinės alyvos (Castor oil), o vaikams pritaikant sulyg jų amžiaus. Ir po to daugiau nieko nevalgyti nei gerti per dvidešimts keturias (24) valandas ir gulėti lovoje. Jeigu tas negelbės, tai jau reikia kreiptis pas gydytoją.

Patarimas: Broliai ir sesutės, saugokite maisto, valgykite ir gerkite atsargiai ir bukite sveikais.

Is Leono Vitkausko Raštų

Puškino Žiedas

Rusų kalbos žodyno autorius Vladimiras Transvičius Dal'is 1836 metų pabaigoje atvaižiavo į Peterburgą, kame teko jam palaidoti Aleksandrą Sergujevičią Puškiną. Dal's buvo prie jo paskutinėse jo gyvenimo dienose, slaugė jį dieną ir naktį ir pats užspaudė jam akis. Yra žinoma, kad Puškinas buvo prietaringas. Jis nuolat nešiojo didelį žiedą su "izumurudo" akmeniu ir vadino jį savo talismanu: jis sakydavo, kad jeigu nors valandėlei nusimausi jį, tai poezijos dovana jį apleis. Apie tą žiedą buvo pasakojama, buk brangiąjame akmenyje buvo išrėžti kažin kokie paslaptingi ženklai, bet tas neteisinga: akmenyje buvo paprastas mažytis vidujinis plynukas ir nieko daugiau. Tą žiedą, Puškinas paskutinėse gyvenimo valandėlėse nuėmė nuo piršto ir atidavė Daliui, o kai Dalis norėjo grąžinti žiedą, poeto našlei, tai ji padavė jį atgal ir tarė: "Tai nešiok tamsta, jį mano vyro atminimui". Dalis ir nešiojo jį beveik iki pačios savo mirties. Paskui jis atiteko jo sunui Levui, o iš jo perėjo pas dukterį, Olgą Demidovą. Nuo 1892 metų tas žiedas buvo pas didįjį kunigaikštį Konstantiną Konstantinovičią, kuris buvo mokslo Akademijos pirmininku. Kame žiedas dabar, neaišku. **Ar. Vitk.**

PARYŽIAUS MIESTO VIEŠBUČIO SUKAKTUVĖS

Liepos mėnesio 13 dieną sukako 30 metų nuo dienos atidarymo naujo trobesio Paryžiaus vadinamojo "Otel de Vilj"; tas trobesys, kaip žinoma, buvo sudegintas Paryžiaus Komunos "kruvinojoje savaitėje", 1871 metų gegužės mėnesio 24 dieną. Anot mačiusiųjų pasakojimų gaisras buvo taip didelis, kad pusiau apdegusius dokumentus iš archyvų rinko prie Senos krantinės, prie atstovų rumų; juos atnešinėjo čionai vėjas.

Trobesio atstatymas buvo pradėtas 1874 metais ir buvo tęsiamas per 8 metus. Iškilmingas naujojo "Otel de Vilj" atidarymas buvo pritaikytas Tautinei Šventei, 1882 metų liepos 14 dieną. Iškilmės tęsėsi dvi dienas.

Liepos 13 dieną, "Otel de Vilj" iškilmių salėje buvo didinga puota, kuriame pirmininkavo Žiul Grovi. Puotoje dalyvavo visi diplomatai, išskiriant Rusijos pasiuntinį, grovą Orlovą. Jis nedalyvavo ne atsitiktinai: dešinėje pirmininko pusėje turėjo sėdėti Senos prefektas Šarlis Flokė, — tas pats, kuris budamas jaunas sušuko ant operos laiptų Rusijos carui: "Tegyvuoja Lenkija, mosje".

AMERIKOS GERIAUSIAS IR JAUNIAUSIAS UKININKAS

Glenn Farrow, dviejų dešimčių metų amžiaus ukininkas iš Danville, Yell vietovės, Arkansas valstijoje, gavo tukstantį dolerių dovaną nuo American Royal Live Stock Show (tokios parodos) buvusios Kansas City mieste, už tai, kad jis esąs geriausias ir jauniausias ukininkas žiemių Amerikos Jungtinėse Valstijose. Jis yra vedęs, turi sunų, padeda motinai apžiurėti ukį iš dviejų šimtų ir keturiasdešimties margų žemės ir išauginti tris jaunesnius vaikus.

DARŽAS VISIEMS

Turtingas žmogus Rechšteinas, turįs daržų plotą 160.000 ketvirt. metrų Vilžiuif, Viri, Tiė ir Ševilji srityse, savo priemonėmis nutarė kovoti su visuotine krize. Jo ekonomiška teorija paprasta: kas neišsigali pirkti bastučių (kopustų) ir bulvių, tegul pats juos sodina.

Tam bandymui jis nemokamai teikia norinčių žiniai savo paties, puikiai apdirbtą, daržų žemę. Vietos darže, Rechšteino apskaičiavimu, rasis visiems, jo tikslas — "protingai padėti bedarbiams ir skurstantiems pergyventi sunkų laiką" — bus greitai ir paprastai pasiektas.

Tas yra Prancuzijoje.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Visokie Atsitikimai iš Lietuvos gyvenimo

Šiais metais visokių išeikvojimų, svetimų pinigų pasisavinimų, suklastojimų, vagysčų ir šiaip aferų Lietuvoje tiek, kiek nebuvo nei vienais dar metais. Štai šiomis dienomis susektas vėl naujas valstybės pinigų pasisavinimas.

Šiuo atsitikimu eina kalba apie Kauno geležinkelių stoties kasą ir du kasininkus, Vasiliauską ir Valentiną. Pasirodo, šitie du tipai pasiųsdami traukiniu prekes, paliekančiuose kasoje dokumentuose žymėdavo žymiai mažesnes sumas pinigų. negu tuose, kuriuos išduodavo klijentams. Be to, jie susižerdavo į kišenias ir ekskursantų pinigus, pažymėdami dokumentuose, kad vežami traukiniu ne žmonės, o tuščios dėžės. Jie Kauno geležinkelio kasoje tarnavo jau gana ilgą laiką ir per tą laiką nušvilpė daug valstybės pinigų. Policija abu aferistus sučiupo ir įkišo į kalėjimą. — Tsb.

Rašytojas ir Vyr. Tribunolo Pirmininkas A. Kriščiukaitis

Spalių 30 d. staiga mirė žymus Lietuvos rašytojas, Vyriausiojo Tribunolo (aukščiausiojo teismo) pirmininkas, universiteto profesorius Antanas Kriščiukaitis — Aišbė, turėdamas 69 metų amžiaus.

Jis buvo kilęs iš to paties Paežerių kaimo, kaip ir Dr. V. Kudirka. Mokslus ėjo Marijampolės gimnazijoj ir Maskvos universitete. Ilgą laiką dirbo teismo darbą Latvijoj, Rusijoj, o nuo 1918 metų Lietuvoje, kaip Vyr. Tribunolo pirmininkas. Be to, dar profesoriavo Vytauto Didžiojo universitete, teisių fakultete, ir uoliai dalyvaudavo įvairiose komisijose.

Rašyti pradėjo dar gimnazistu budamas, "Aušros" laikais. Tarnaudamas Latvijoje ir Rusijoje jis uoliai dalyvaudavo vietos lietuvių organizaciniame darbe. Visą laiką palaikė tamprius santykius su lietuviškais laikraščiais, juose rašydamas įvairius straipsnius, daugiausia jumoristinius. Sugrįžęs į Lietuvą ir matydamas kad čia jau yra eilė rašytojų pats ne taip uoliai dalyvaudavo spaudoje, bet visgi laikas nuo laiko savo satyrose "Iš atliekamo literato užrašų" mėgdavo skaningai pasijuokti iš daugelio gyvenimo iškrypimų. Be originalių dalykų, velionis į lietuvių kalbą yra išvertęs ir svetimų rašytojų veikalų.

A. Kriščiukaitis buvo geros širdies, kuklus žmogus. Nors pats niekur nesireklamuodavo, bet jį visi žinojo, gerbė ir vertino. Jo laidotuvėse dalyvavo Respublikos Prezidentas, vyriausybės nariai, profesoriai, teismų darbuotojai ir didelė minia žmonių. Antano Kriščiukaičio asmenyje Lietuva nustojo vyriausiojo teisėjo, žymaus rašytojo ir didelio kulturos darbininko. — Tsb.

Lietuvos Latvijos Derybos Tęsiamos Kaune

Prieš kurį laiką buvo pradėti Rygoj Lietuvos — Latvijos derybos naujai prekybos sutarčiai sudaryti. Nuo esamos prekybos sutarties Lietuva atsisakė, nes ji ėmė duot daug daugiau naudos Latvijai. Rygoj derybos greit nutruko. Dabar derybos tęsiamos Kaune; atvažiavo Latvijos kelių asmenų deligacija, su buvusiu Latvių užsienių reikalų ministeriu Seja priešaky. Su Latvija Lietuvai sunku išvystyti didesniuš prekybinus ryšius, nes abi šalys turi maždaug vienodo pobudžio gamybą; vadinasi, ko Latvija turi parduoti, to ir Lietuva ir priešingai. Vis tiktai su kaimynine šalimi tikimasi rast pagrindo daugiau prekiauti. — Tsb.

Lietuvos Skautų Jubiliejus

Lapkričio 1 d. suėjo 15 metų, kai Lietuvoje įsisteigė pirmoji skautų draugovė. Šios sukaktuvės Kaune buvo paminėtos lapkričio 5 d. Į iškilmes atvyko ir Latvijos skautų delegacija.

Paminėjimas prasidėjo pamaldomis, vėliau Lietuvos ir Latvijos skautų atstovai buvo priimti švietimo ministerio ir Respublikos Prezidento. Per audienciją Respublikos Prezidentas Latvijos skautų vadą gen. Goppers už ypatingus nuopelnus Lietuvai apdovanojo Gedimino II laipsnio ordenu.

Vakare Karo muziejuje prie paminklo žuvusiems, Lietuvos ir Latvijos skautai padėjo vainikus. Po to karininkų ramovėje įvyko iškilminga skautijos sueiga, į kurią atvyko Lietuvos skautų šefas Respublikos Prezidentas A. Smetona, vyriausybės nariai, skautų vadai ir daug jų bičiulių. Lietuvos skautų šefo aktu eilė skautų apdovanota garbės ženklais ir pakelti į aukštesnius laipsnius.

Lietuvoje skautai organizuojami mokyklose. Jais yra berniukai ir mergaitės. Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 12.000 skautų. Vyriausias skautų štabas leidžia laikraštį "Skautų Aidą". — Tsb.

Vilniui Vaduoti Sąjungos Atstovų Suvažiavimas

Spalių mėn. 15 — 16 d. įvyko Kaune aštuntasis Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas; dalyvavo apie 500 žmonių. Suvažiavimą sveikino daugybė organizacijų, kurių tarpe ir Latviešų naciokratų partija (iš Latvijos). Mirusieji sąjugos nariai (kurių tarpe Tumas-Vaižgantas ir S. Banaitis) ir prieš metus nekaltai lenkų sušaudytas Vilniaus krašto lietuvis J. Bakanauskas buvo pagerbti atsistojimu ir gedulo maršu.

Pranešimą padarė sąjungos pirmininkas prof. M. Biržiška. Per aštuonerius metus sąjunga suorganizavo 410 skyrių, kurių penkiolika yra užsieniuose (Anglijoj, Amerikoj ir kitur) ir turi dabar jau 19,000 narių. Per tą patį laiką sąjunga išleido 54 knygas ir žurnalo "Musų Vilnius" 146 numerius. 1932 m. įsisteigusi moterų sekcija parupino ištremtiems iš Vilniaus krašto lietuviams bendrabutį ir kiek galėdama juos šelpia. Visą laiką buvo vedama Vilniaus vadavimo propaganda per spaudą, minėjimus, šventes ir radio.

Tame pačiame suvažiavime kun. Kemėšis padarė pranešimą apie Vilniaus geležinį fondą. Vilniaus geležinis fondas yra sudaromas, pardavinėjant taip vadinamus Vilniaus pasus ir Vilniaus markutes. Gaunami pinigai yra dedami į banką ir neliečiami. Jie bus sunaudoti atėjus Vilniaus vadavimo svar- Respublikos Prezidentui leidus, biausiam momentui ir tai tik Tuo tarpu fondas turi surinkęs 135,937 litus. Vilniaus pasų išplatinta 300,000.

Suvažiavime buvo primti tokie nutarimai: 1) kelti ir propaguoti svarbiausius tautos reikalus; Dariaus ir Girėno išskridimo dieną suorganizuoti Amerikos lietuvių šventę, kad juos labiau suartinus su tėvynę; organizuoti Lietuvos juros šventę, telkti visas kulturines organizacijas į bendrą Lietuvos darbą. 2) suorganizuoti prie vykdomojo komiteto politinę komisiją, 3) išleisti Vilniaus klausimu literaturos, pritaikintos specialiai mokykloms. Be to, buvo padaryta nutarimų, liečiančių grynai organizacinę sritį.

Suvažiavimas pasiuntė sveikinimus vyriausybei, Amerikos lietuviams, šauliams, savanoriams, pavergtiems lietuviams ir kt. Suvažiavimas praėjo gražioj, darbingoj nuotaikoj. Tsb.

Propagandos Mėnuo Savos Pramonės

Atstačius nepriklausomą Lietuvos valstybę, savo pramonė buvo visai menka. Daugumą fabrikinių prekių reikėjo gabentis iš užsienių. Laikui slenkant, gyvenimas gerėjo ir pramonė pradėjo kilti. Tačiau visuomenė, įpratusi į užsienio gaminius, į savo žiurėjo su nepasitikėjimu: greičiau griebė užsienines prekes, nors ir brangesnes.

Iš tikrųjų betgi daugelio savų gaminių rušis per kurį laiką taip pagerėjo, kad pradėjo nuo užsieninių niekuo besisgirti. Reikėjo tik paskatinti visuomenę juos vartoti.

Tuo tikslu prieš porą metų buvo suruoštas savos pramonės propogandos mėnuo. Tas mėnuo davė gražių vaisių. Dabar kilo sumanymas suruošti vėl panašų propogandos mėnesį. Pramoninkai padarė jau keletą pasitarimų ir savo pramonės propogandos mėnesį nutarė suruošti ateinančių metų nuo kovo 15 iki balandžio 15 dienos. Tuo laiku bus išleista keletas specialių atsišaukimų, šiaip literaturos, bus pasklesta obalsių, raginančių vartoti tik savo krašto gaminius ir visoj pirmos eilėj bus pasiųlyta vietos gaminiai. Tsb.

Kaipėdos Skerdyklų ir Šaldyklų Penkmetis

Suėjo penkeri metai, kai Klaipėdoj pradėjo veikt didelės skerdyklos ir šaldytuvai, pastatyti Lietuvos valdžios lėšomis. Skerdyklose daugiau apdirbamas bekonas Anglijos rinkai; šaldytuvai dirba sviesto, kiaušinių, mėsos išvežimui į užsienius. Šių skerdyklų, vadinamų "Lietuvos Eksportu", pastatymas kaštavo apie 6 milijonus litų. Jos įrengtos labai moderniškai. Iš penkių Lietuvos bekono fabrikų, tik Kauno skerdyklos yra didesnės už Klaipėdos. Šiauliuose, Tauragėj ir Panevėžy gerokai mažesnės. Per penkmetį Klaipėdos skerdyklos supirko ir apdirbo į bekonus apie 600.000 kiaulių, už kurias ukininkams sumokėjo 65 mil.jonus litų. Per šaldytuvus perėjo į užsienius apie 750.000 statinaičių sviesto. Iš to jau matyti, kad "Lietuvos Eksportas" varo stambią vagą Lietuvos ekonominio gyvenimo. Ir klaipėdiškiai aukštai vertina ir junta aiškią naudą iš tų didelių įrengimų. — Tsb.

Kaip Eina Pavardžių Atlietuvinimas

Sudarkytų pavardžių atlietuvinimo sumanymas lietuvių visuomenės sutiktas gana palankiai. Kiek patriukšmavo tik svetimtaučiai, ypač lenkai. Patį sumanymą buvo ryžtasi įgyvendinti greitu laiku. Tuoj buvo pradėta pavardes surašinėti. Surašymo darbas jau baigtas ir visa medžiaga jau prisiųsta vidaus reikalų ministerijai.

Iš viso yra surašyta tik 300.000 pavyzdžių, nes daugelis gyventojų vadinasi vienodomis pavardėmis. Pavizdžiui, Šiaulių aps. yra apie 700 žilinskų, o Ukmergės aps. apie 600 Petrauskų.

Tam tikra komisija, sudaryta iš prof. Balčikonio rašytojo, Ign. Šeiniaus ir docento Salio dabar šias pavardes peržiuri ir tvarko. Netrukus bus nukapotos jų "uodegos", atlietuvintos ir suskirstytos abėcėlės tvarka.

Išeis lyg koks lietuviškų pavardžių žodynas. Iš jų kiekvienas galės pasirinkti pavardę, kokią norėdamas ir įsirašys į naujus pasus, kurie bus pradėti išdavinėti kitais metais. — Tsb.

Šilkinis Kontrabandininkas – Hitlerininkas

Prieš trejetą metų Klaipėdoj kai kurie pirkliai pradėjo žymiai pigiau pardavinėti šilko medžiagą negu kuriose nors kitose Lietuvos dalyse. Toks neaiškus biznis atkreipė muitinės įstaigų dėmesį, ir pradėta ieškoti kelių, kuriais turėjo eiti šilko kontnrabanda. 1930 metais susekti du Klaipėdos muitinės valdininkai: Vytė ir Krėžys, abudu seni buvę vokiečių valdininkai. Juodu, susitarę su Klaipėdos pirkliais žydeliais, sunčiamą per Klaipėdos muitinę šilkų medžiagą žymiai pigesniu medvilninės medžiagos muitu.

Kaip ilgai ėjo tokia kontrabanda, nepavyko išaiškinti. Spėjama, kad bus padaryta valstybei apie 200.000 litų nuostolių. Šiuos pinigus tie muitinės valdininkai pasidalydavo su pirkliais. Kai jų nusikaltimas jau buvo išaiškintas, kaltinamieji valdininkai, palikę po 5000 litų užstato, pabėgo į Vokietiją. Vytė ten dabar gyvena be darbo, o Krėžys tarnauja uniformuotu hitlerininkų eilėse. Į šią apgavystę buvo įtraukti dar šeši muitinės valdininkai. Suklastuotose dokumentuose buvo ir jų parašai. Tačiau teisme paaiškėjo, kad jų parašai buvo padirbti. Šiaulių Apygardos teismas Kretingoje svarstė jų bylą. Žinovai patvirtino, kad jų parašai tikrai buvo padirbti. Todel teismas kaltinamus valdininkus išteisino.

Pirkliai, kurie varė kontrabandą, turės atsakyti vietos teisme Klaipėdoje. Kai kurie iš jų jau sumokėjo uždėta didelę pabaudą. — Tsb.

Kaip Dabar Sutvarkyti Lietuvos Kalėjimai

Kauno Sunkiųjų Darbų kalėjime prieš karą kalėdavo nuo 400 iki ir virš 1000. Visoj Lietuvoj pereina 4000 — 5000 kalinių. pereina 4000 — 5000.

Pagal dabartines taisykles, nėra beveik jokio skirtumo tarp kriminalinių ir politinių nusikaltėlių. Visi kaliniai suskirstyti į tris rušis: tardomieji, baudžiamieji ir lengvatas gaunančioji grupė.

Tardomiesiems kaliniams nekerpami plaukai; leidžiama jiems kasdien po pusvalandį pasivaikščioti, priimamas maistas iš giminių ir pažįstamų, leidžiama rašyti laiškus ir naudotis laikraščiais bei knygomis.

Baudžiamųjų grupė, kurion perkeliami tik nuteisti kaliniai ir jau kalėjime papildę įvairius nusikaltimus, negali naudotis jokiu spausdintu žodžiu, taip pat negalės nei rašyti, nei gauti iš laisvės laiškų. Be to, baudžiamosios grupės kaliniai neleidžiami pasivaikščioti į gryną orą, negal pasimatyti ne tik su pažįstamais bet ir su giminėm. Plaukai visų tos grupės kalinių nukerpami.

Antroji grupė, į kurią pakeliami kaliniai už gerą elgesį, kalėjime naudojasi žymiom lengvatom. Tos rušies kaliniai turi teisės dėvėti plaukus, kaip jie nori, skaito visus Lietuvos ir užsienių laikraščius, išeina į kalėjimo kiemą po valandą ir daugiau pasivaikščioti, su giminėmis kalbasi ne per grotas du kart per savaitę. Tos grupės kaliniai gali dalyvauti kalėjimo bažnyčios chore, dirba dirbtuvėse ir gauna 75% uždirbtų pinigų.

Lietuvos kalėjimai dar tebeserga rusiškumo dvasia. Jie dar nėra auklėjimo įstaiga, kokią iš savo pašaukimo turėtų buti. Lietuvos kalėjimai tebėra ankštus, nehigieniški; tarnautojai daugumoj žiaurus, mažamoksliai Pastaruoju laiku Lietuvos vyriausybė nutarė ir jau atsignavo pinigus pastatyti naują moderniška kalėjimą. Naujasis bus labiau pritaikintas pažangios epochos reikalavimams. — Tsb.

Paminklas A. A. J. Vokietaičiui

Kauno kapinėse atidengtas didelis paminklas, lietuviško kryžiaus pavidalo, mirusiam 1929 m. visuomenės veikėjui ir pedagogui Juozui Vokietaičiui. Paminklą pastatė žymus skulptorius Grybas. Paminkle yra toks parašas: "Lietuvos mokyklos kurėjui Juozui Vokietaičiui — Lietuvos mokytojui",

Juozas Vokietaitis baigė Veiverių mokytojų semenariją pačioj XIX amžiaus pabaigoj. Lig didžiojo karo mokytojavo Lietuvoj. Per karą buvo išsikėlęs į Rusiją. Karui pasibaigus grįžo į tėvynę ir čia visiškai atsidavė švietimo darbui. Ilgus metus jis dirbo Švietimo Ministerijoj, eidamas pradžios mokyklų departamento direktoriaus pareigas. Jis suorganizavo ir sutvarkė pradžios mokyklų tinklą Lietuvoj. 1929 m. jis buvo išrinktas Kauno miesto burmistru. Pradėjęs eiti laikinosios sostinės tvarkytojo pareigas, jis sunkiai susirgo. Liga pasidarė nepagydoma — ir jis tais metais mirė. Tačiau jo vardas yra amžinai įrašytas Lietuvos švietimo istorijoj ir dabar, pagerbdami jo atmintį, dėkingi mokytojai pastatė jam gražų paminklą. — Tsb.

Rusai Apleidžia Lietuvą

Jau nuo senų laikų, kai tik Lietuvą užėmė rusai, jie pradėjo kelektyvizuot Lietuvos žemes. Iš visų Rusijos pakraščių, visoki tamsų gaivalą rusų valdžia siuntė Lietuvon, duodama jiems visokias lengvatas įsikurti ir tapti ne tiktai gerai apmokamais valdininkais, bet ir ukininkais.

Pagarsėjusio Muravjovo — Koriko laikais, kada Lietuvos žmonės buvo ypatingai suspausti, neturėjo savo rašto ir kitokių prasčiausių teisių, rusai buvo gabenami Lietuvon ir čia gaudavo didelius ukius už kurius nieko nemokėjo ir, žinoma, gerai vertėsi.

Kai Lietuva atgavo nepriklausomybę tie rusai, paprastai burliokais vadinami, ypatingai Ukmergės apskrity, o taip pat apie Kauną, jau buvo gerai apsigyvenę, gauti iš rusų valdžios ukiai liko jų nuosavybe. Dabar gi, pabėgusieji nuo revoliucijos į užsienius rusai turtuoliai, nusipirko Pietų Afrikoje didelius nedirbamus žemės plotus ir sumanė neturtingesnius rusus emigrantus ypatingai žemdirbius ir buvusius kareivius ten kolonizuoti. Į Pietų Afriką išvyko daug emigrantų iš Prancūzijos, Lenkijos, o šiomis dienomis vyksta ir iš Lietuvos.

Tačiau susižavėję rusai vyksta ten ne tik bedarbiai, bet ir ukininkai, kurio nuo senų laikų jau prasigyveno ir turi net po keliasdešimts margų ukius.

Apie 200 šeimynų rusų ukininkų parduoda savo turtą, kurį perka daugumoj grįžusieji amerikiečiai lietuviai, ir vyksta į nežinomą, tačiau pilną valiojimo šalį laimės ieškoti. — Tsb.

Šaulių Oganizacijos Dešimtmečiai Klaipėdos Krašte

Šiais metais suėjo- lygiai de šimts metų nuo to laiko, kai įsisteigė pirmieji šaulių buriai Klaipėdos krašte. Šaulių organizacijos sukaktuvės buvo tinkamai paminėtos kiek anksčiau. Dabar paskirti šaulių buriai mini savo dešimtmečius. Kas šventadienį, tai vienoj, tai kitoj vietoj ruošiamos iškilmės, kuriose dalyvauja ir artimų burių šauliai. Jitin gražus paminėjimas buvo Šauguose. Čia šaulių organizacijai vadovauja seni ukininkai — veikėjai. Apskritai, Klaipėdos krašto šaulių organizaciją sudaro tik ukininkai ir kaimo jaunimas. Vadinasi kaimo inteligentai: mokytojai ir kiti šaulių organizacijai labai tolimi. Didesnise vietose prisideda šaulių organizacijai dar centro valdžios valdininkai.

Saugų ukininkų šaulių burio šventėje lankėsi ir Klaipėdos krašto rinktinės pirmininkas Vanagaitis ir Rinktinės vadas Bruvėlaitis. Jie be šaulių reikalų, suėję su ukininkais pasitarė ir ukininkų sunkiais vargais. Pirmas dešimtmetis apskritai parodė, kad šaulių organizacija Klajpėdos krašte yra jau giliai įsišaknijusi, ir iš tikro, bus viena stipriausių lietuvių organizacijų visame krašte. Dabar vietos šaulių vadovybė pasiryžusi didinti šaulių raitelių eiles. Tam ypatingai pritaria ukininkų jaunimas. Tsb

PARINKTINOS NAUJOS KNYGOS

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius, ir t.t.

1) Lietuvių Tautos Istorija, parašė St. Matulaitis. Pusl. 260. Kaina $1.25
2) Gamtos Pasakos. Vertė A. Murkienė. Pusl. 126. Kaina 50c
3) Lietuvių Tauta Senovėje ir Šiandien, antras tomas. Parašė J. Šliupas, M. D. Pusl. 563. Kaina $2.00
4) Žemės Ukio Koperacija, išleido Žemės Ukio Departamentas. Pusl. 52. Kaina $1.00
5) Buhalterijos Vadovėlis, 1 dalis Elementarinis kursas komercijos mokykloms. Parašė J. Illgunas. Pusl. 184. Kaina $1.00
6) "Aušros" 40 Metų Sukaktuvių Minėjimo (1183 — 1923). Žvaigždės laida. Pusl. 265. Kaina $1.50
7) Kiškiai, penkios pasakos vaikams su paveikslais. Parupino Pr. Mašiotas. Piešiniai P. Kalpoko. Pusl. 20. Kaina 15c
8) Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas Žodynėlis. Parašė A. Vėgėlis ir J. Strazdo. Pusl. 252. Kaina 80c
9) Bilologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal Profesorių Nusbaumą. Sutaisė Šernas. Pusl. 147. Kaina 50c
10) Raktas pažinti augalams, kurie žydi vasarą ir rudenyje. Parašė J. Avižius. Pusl. 138. Kaina $1.00
11) Akyvi Apsireiškimai Sviete, ant kurių Žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su paveikslais išvertė A. Olszewski. Pusl. 79. Kaina 40c
12) Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Pusl. 158. Kaina 60c
13) Mokslinčius Tvardauckas. Apysaka iš žmonių padavimų. Dalis pirma ir antra. Pusl. 174 Kaina 60c
14) Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų Naudotis. Pusl. 238. Su paveikslais. Sutaisė Šernas. Kaina $1.50
15) "Moteris". Jos gyvenimo srytis ir jos paslaptis. Su paveikslais. Parašė D-ras E. Žozanas. Pusl. 73. Kaina 50c
16) Paėjimas Organiško Svieto. Pagal Bittnerį. Sutaisė Šernas. Pusl. 137. Kaina 50c
17) Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Antano Tretininko Pasakojimas. Naujas pataisytas išleidimas. Išleido J. Zavdzkis. Pusl. 112. Kaina 60c
18) Venerinės arba Slaptosios Ligos. Kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė Dr. A. J. Karalius. Pusl. 12. Kaina 50c
19) Dailidė arba Patarmės Stalioriams Surinktos iš Geriausių naujųjų knygų Viršum 120 paišinių. Antano Dailidės antras spaudimas. Pusl. 91. Kaina $1.00
20) Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Pusl. 94. Kaina $1.00
21) Kankintojai ir Kankintiniai už Mokslą. Išleista su pagelba Lietuvių Amerikoje. Parašė Kun. V. Dembskis. Pusl. 183. Kaina $1.25
22) Barbora Ubryka arba Kliošlorius ir Jezuitai. Sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Pusl. 118. Kaina 50c
23) Lietuvos Istorija. Antra praplatintoji Laida su penkiais žemėlapiais. Parašė A. Alekna. Pusl. 235. Kaina $1.25
24) Lietuvių Tautos Istorija. Parašė St. Matulaitis Pusl 260. Kaina $125
25) Augalų Fiziologija. Parašė M. Stankevičius. Pusl. 134. Kaina 50c
26) Kaip Gyvena Augmenys. Pagal Lankevičių ir kitus. Sutaisė Šernas. Pusl. 129. Kaina 50c
27) Trumpa Senovės Istorija. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305. Kaina $2.00
28) Gamtos Istorija I Knyga. I Gyvuliai, II Augmens. III Akmens ir Žemės. Vertė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 209. Kaina $1.25
29) Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Kada Nors Pasibaigti? Išvertė J. Ilgaudas. Pusl. 135. Kaina $1.50
30) Dailės Milžinai, jų Gyvenimas ir Darbai. Vertė Ant. Ferd. Maksimovičius. Pusl. 251. Kaina $1.75
31) Senovės Istorija. Trečioji Laida. Vertė iš Rusų Kalbos K. Kepalas. Pusl. 226. Kaina $1.25
32) Dainų Atsiminimai iš Lietuvos Istorija. Parašė M. Biržiška. Pusl. 142. Kaina 60c
33) Dievo Galybė. Pasikalbėjimai ir paveikslėliai. Pačios bendrosios žinios iš Zoologijos, Botanikos, ir Geologjos. Pusl. 174. Kaina $1.25
34) Filosofijos Straipsniai. Parašė V. J. Burdikas. Pusl. 232. Kaina $1.25
35) Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj 1918 ir 1919. Parašė Kun. J. F. Jonaitis, Kapelionas. Pusl. 64. Kaina 25c
36) Istorija Abelna. Dalis Pirma nuo Seniausių Laikų. Kinijos — 2800 m. per Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 498. Kaina $2.25
37) Lotynų Kalbos Vadovėlis, 1 dalis. Parašė K. Jokantas. Pusl. 176. Kaina $3.50
38) Vaikų Skaitymėliai su Lietuvos Žemlapiu. Pusl. 259. Kaina 50c
39) Lietuvių Literaturos Istorija su Žymesniųjų Kurinių Turiniais. Parašė Mira. Pusl. 142. Kaina 80c
40) Lietuvos Istorija Pradedamosios Mokykloms Vadovėlis. Parašė Pranas. Pusl. 106. Kaina 50c
41) Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. Parašė St. Češunas. Pusl. 77. Kaina 50c
42) Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Pusl. 51 Kaina .. 35c
43) Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Ketvirtasis Leidimas. Išleido L. Gira. Pusl. 78. Kaina 50c
44) Pėdom Kristaus. Vertė S. Petrovas. Pusl. 176. Kaina 75c
45) Teisybės Pasakos. Sutaisė M. Šalčius. Pusl. 62. Kaina 25c
46) Patarlės ir Dainos. Pusl. 30. Kaina 20c
47) Po Priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo Laikų. Parašė E. Posteris. Pusl. 100. Kaina 60c
48) Pasakėlės Vaikam su Paveikslais. Pusl. 56. Kaina 35c
49) Musų Istorijos Pradžiamokslis. Antrasis Leidimas. Pusl. 167 Kaina 90c
50) Komercijos Aritmetikos Vadovėlis. Parašė J. Ilgunas. Pusl. 314 Kaina $2.00
51) Mano Dovanėlė, 16 Pasakėlių. Parinko ir Perpasakojo Pranys Mašiotas. Piešinėliais Petras Kalpokas. Pusl. 22. Kaina 20c
52) St. Brašiškio Raštai. Jo Mokymo Naujieji Keliai ir 19 rankos Pavyzdžių. Pusl. 71. Kaina $1.00

Pinigus už knygas galit siųst Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĄ
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Leonas Kondrotas
Mėsos ir Kitų Valgomųjų Daigtų Krautuvė
1529 So. 2nd Gatvės
PHILADELPHIA, PA.

Lietuviška Užeiga
Geras Alus ir Kvepianti Cigarai
O. Brooks
504 Washington Blvd.
BALTIMORE, MD.

TAUTIŠKAS "REEMPLOYMENT SERVICE" ORGANIZUOTAS

Įvykinti reguliacijas Federal Emergency Administration of Public Works priimtas, United States Employment Service, nesenai pranešė paskyrimą, kiekvienoje valstijoje, valstijų direktorių prie "National Reemployment Service". Tai yra laikina organizacija, įsteigta tvarkiai ir pasekmingai prižiurėti parinkimą aplikantų darbams prie viešų kelių ir viešiems darbams, kurie bus pradėti su pagelba federalių fondų. Po National Industrial Recovery Act, net $3,300,000,000 paskirta tokiems projektams prezidento įsakymui. Iš tos sumos net $400,000,000 paskirta vieškelių pastatymui.

Vietiniai darbininkai viešų darbų projektams, bus gauti, visų pirmiausia, nuo surašų kvalifikuotų darbininkų, kuriuos surašus pristatys vietinės darbo agenturos, kurias agenturas paskirs Suv. Valstijų Employment Service. Šitas naujas biuras nesenei Kongreso Aktu organizuotas turi įvesti sistemą užsiėmimų afisams, sujungiant egzistuojančias viešų darbų agenturas.

Išsivystymas "Emergency Reemployment Service" aprupina viešo darbo afisus kiekvienoje valstijoje. Didesni miestai turi vietinius miestinius darbo afisus. Kuomet šiuo laiku negalima išduot surašus, agenturų paskirtų prirašyti kvalifikuotus darbininkus viešiems darbams, galime tikėti, kad reikia užsiregistruoti bile valstijos, apskrities arba miesto darbo biure. Vyras gali užsiregistruoti tik apskričio arba miesto biure, bet lai nueina į biurą, kuris jam yra arčiausias. Tokie užsiregistravimo biurai neima jokios užmokesties už užregistravimą arba už pristatymą darbininko prie darbo. Gal gerai čionais paminėti, kad užsiregistravimas yra del vietinių viešų darbų projektų.

Prityrę arba organizuoti darbininkai neturi užsiregistruoti darbui prie tų vietinių darbo agenturų, nes jiems darbai vis bus gauti paprastu budu per pripažintus užsiėmimų — unijų vietinius skyrius. Bet atsitikimuose kur užsiėmimų — unijų skyriai nepristatys prityrusių darbininkų į 48 valandas po prašymo padavimo arba pasiuntimo, tada tokie darbininkai bus pasamdyti per vietinius darbo afisus.

Užgirta Viešų Darbų administracijos "darbo sistema" yra įdomesinga. Praneštas tikslas bandys lygiai paskirti progas prie viešų darbų kvalifikuotiems darbininkams, kurie nedirba, neturi darbo, bet ne darbininkams, kurie nori pasimainyti darbus, "kad gautų geresnį darbą". Nedirbantieji vyrai, kurie (1) buvę kareiviai su užlaikomomis ypatomis, (2) piliečiai ir deklarantai, kurie yra teisingi valstijos gyventojai, gaus pirmenybę po eilės. Taip reikalauja "National Industrial Recovery Aktas", jeigu tik gali atlikti darbą.

Trisdešimts valandų savaitė bus įvesta kur tik galima. Jeigu kiek nors darbo neatlikta priežastimi blogo oro arba trukdymų vienoje savaitėje, tai bus galima atidirbti tą darbą kitoje savaitėje gali buti permainyta į nedaugiaus 30 valandų darbo vienam mėnesiui. Bet tas neįima darbus, kurie randasi taip toli ir neprieinami, kad reikia pastatyti darbininkams apsigyvenimo vietas. Tokiuose atsitikimuose, asmuo netur dirbti daugiaus kaip 8 valandas į vieną dieną ir nedaugiaus 40 valandų į vieną savaitę.

Minimumo algų ratos, kurios įima skirtumą tarpe gyvenimo iškaščių įvairiose šalies dalyse buvo įsteigtos del visų viešų darbų projektų. Į šiaures, įimant Naują Angliją ir rytines ir vid-vakarines valstijas, minimumo valandinės algos prityrusiems darbininkams yra $1.20, neprityrusiems darbininkams 50 centų. Centralinėse valstijose, įimant 13 valstijų ir District of Columbia, valandinė minimumo alga paskirta $1.10 prityrusiems darbininkams ir $.45 neprityrusiems darbininkams. Pietuose $1.00 prityrusiems darbininkams ir $.40 neprityrusiems darbininkams. Tai darbo skalė pasiliks ant dvylika mėnesių ir tik algos bus permainytos, jeigu gyvenimo iškaščiai padidės per ateinantį metą.

Del peržengimo taisyklių liečiant darbo valandas ir algų minimumo ratas, žmonės bus nubausti.

Iki rugpiučio 20 d., paskyrimai ir paskolos įvairiems viešo darbo projektams pasiekė net $1,196,721,000. Nuo to laiko daugiaus projektų užgirta. Pirmas didelis nefederalis projektas gauti užgirimą yra Triborough tiltas New Yorke, kuris gauna paskyrimą iš $7,200,000 ir paskolą iš $37,000,000. Per vienus metus net 18,000 vyrų bus pasamdyti tam darbui. Dar kita paskola iš $37,000,000 New Yorko miestui paskirta pastatymui vežimų tuneliui po Hudson upe tarpe 38-tos gatvės ir Weehawken, N. J. Tas projektas aprupins 4 metų darbus net 8,000 vyrams.

Taipgi iš $9,620,000 paskolos buvo paskirtos pastatyti penkis modelinius apsigyvenimui projektus Bostone, New Yorke ir Philadelphijoj. Tas aprupins moderninius namus už mažas kainas.

Dideli paskyrimai padaryta aplaistymo projektams keliose valstijose, tvanų kontrolės darbams, pastatymui įvairių viešų vietų, kaip paštų, ligonbučių ir t.t.

Tikima, kad darbas ant šitų užgirtų projektų prasidės į labai trumpą laiką. Regulacijos nurodo, kad net 25% vieškeliams fondo turi buti praleista miestuose. Daugumas viešų darbų dabar yra kaimiškose vietose kur milžiniškas programas pastatyti vieškelius pirmyn eina.

Kas Kalba Ispaniškai?

Gegužės 17-tą dieną National Geographic Society išleido knygutę apie "ispaniškos kalbos imperiją". Knygutė išleista parodyti įtekmę ispaniškos kalbos. Neseniai aNujos Meksikos legislaturoj pasiulijimas padarytas sustabdyti atspausdinimą įstatymų toje valstijoje dviejose kalbose, anglų ir ispanų, kaip buvo daroma per pereitus dvidešimts-metų nes vis tukstančiai Naujos Meksikos piliečių vientik vartoja ispanišką kalbą. Bet tas pasiulijimas nebuvo priimtas. Ir tuoj žmones pradėjo interesuotis į kiek žmonių visame pasaulyje vartoja šitą kalbą ir National Geographic draugystės knygutė paduoda sekančiai:

"Suv. Valstijose cenzos rinkėjai 1930 m. užklausė, "ar kalbi ispaniškai?"

"Si, senor", atsakė daugybė balsų išvisų šalies dalių, silpniausias atablsis pakilo iš Naujos Anglijos, kuomet garsiausi iš pietvakarų. Tas svarbus klausmas liečia žmones net už musų rubežių, žmones gyvenant į pietus skersai Rio Grande iki Patagonijos, Meksikos žmones, žmones šešiose valstijose Centralinėj Amerikoj, 9 Pietų Amerikoj, į rytus skersai Carribean, Kuboj, Puerto Ricoj ir Dominican Respublillkloj, Ispanijoj ir į vakarus iki Philipinų.

Šiandien beveik 19 respublikų ir dviejose salose plevesuojant Amerikos vėliavą, šimtas milijonų žmonių vartoja muzikališką Cervantes kalbą.

Milijonai musų susiedų pietuose ir rytuose kalba ispanų kalbą. Trečia dalis musų diplomatiškų vietų, ir ketvirta dalis musų konsulinių ir komercijos departamente svetimų ofise randasi ispaniškai kalbančiose šalyse. Musų svetima pirklystė su jomis ir musų įdėtas kapitalas ištikro įima milžinišką sumą pinigų. Todel mes norime daugiaus apsipažinti su jų istorija, kalba ir pačia kultura. Suv. Valstijų biznieriai turi apsipažint su jų kalba nes šiandien telefonas ir radio suriša visas šalis.

Naujas pasaulis pradėjo vartoti ispanų kalbą kuomet Columbus sukolionizavo Hispaniola (Haiti salą). Daug metų prieš Jamestown ir Plymouth laikų ispanai apgyveno šią šalį bet, pradėję nuolatines kolionijas čionais, jie tuoj pradėjo spausdinti savo kalboje viską ir įsteigė universitetus. Ispaniška kalba buvo svarbiausią kalba musų pietvakaruose mažiaus kaip šimtas metų atgal.

Net ir šiandien Texas, Naujoj Meksikoj ir Arizonoj netoli Meksikos rubežiaus ispanų kalba yra taip reikalinga kaip reikalinga anglų kalba. Beveik tiek daug ispaniškai kalbančių žmonių gyvena amerikoniškoj pusėj Meksikos kiek gyvena anoj pusėj Meksikos. Los Angeles yra vienas iš didžiausių meksikiečių miestų pasaulyje, su daugiaus ispaniškai kalbančių gyventojų negu turi gyventojų Schenectady miestas. Tenais išleidžia kasdieninį laikraštį su 14,000 skaitytojų, San Antonio mieste meksikiečiai gyventojai sudarytų tokį didelį miestą kaip Berkeley, California, ir jie turi kasdieninį laikraštį su 11,000 skaitytojais.

Naujoj Meksikoj žemesnė dalis legislaturos, teismai ir daug bažnyčių vartoja dvejas kalbas. Gatvėse, laukuose, ukėse ispanų kalba vartojama lygiai su anglų kalbą.

Imkime New Yorko miestą — prie Fifth Avenue ir 110-tos gatvės, gyvena pilna kolionija ispaniškai kalbančių žmonių, jie paeina iš Ispanijos, Kubos, Pietų Amerikos, Meksikos ir Vakarų Indijos. Turi savo ispanų kalboje teatrą, su lošimais ir krutamaisiais paveikslais ispanų kalboje. Daugumas krautuvių ir restoranų turi tik ispanų kalboje iškabas. Ir New Yorke randasi didžiausias spauzdinimo centras del laikraščių ir magazinų ispanų kalboje.

Bethlehem, Pennsylvanijoj irgi girdime meksikiečių vartojamą ispanų kalbą, nes čionais tie žmones dirba plieno fabrikuose; vel randame juos vakarų sodose, vatos ir burokų laukuose ir šalies kasyklose.

Ir nuo šitų žmonių šiandien turime daugybę natualizuotų žodžių kurie vartojami musų kasdieninėj kalboje. Netik nekurios valstijos gavo savo vardus nuo šitų žodžių, bet net 2,000 miestų, daugybę kalnų, upių ir ukių ima vardus iš ispanų kalbos.

Tarpe tokių žodžių turime "adobe, adios ir arroye, bonanza, burro, canyan, calaboose, mesa, manan, mustanga, plaza ir patio. Musų vakarai pasiskolina galvijų biznį iš žemiaus Rio Grande kaip ir galvijininkų drabužius, ir tie musų garsieji "cowboys" nuo šitų žmonių išsimokino kaip joti, gaudyti galvijus, ir t.t., ir gavo daug kasdieninių žodžių nuo šitų žmonių — broncho, quirt, lasso, lariat, rodeo ir rancho.

Indijoniški žodžiai sumaišyti su ispaniškais žodžiais ir veliaus su truputį angliškai, irgi paėjo iš ispanų kalbos — kaip tai potato, tomato, tobacco, mosquito, chocolate, quinine, henequin, maze, cannibal, canoe, — tuos visus ispanai atsivežė iš Meksikos, Peru ir Carribean salų.

Karas su Ispanija ir vėliaus atidarymas Panama Canal, kreipė musų atydą į ispaniškus dalykus. Šiandien daugumas aukštesnio mokslo mokyklų ir kolegijų mokina ispanų kalbą, istoriją ir literaturą, ir vis daugiaus ir daugiaus amerikonų studentų lanko vasarines klesas mokyklose Meksikoj, Puerto Rico, Guatemala ir Madride. Pan-Amerikoniškos konferencijos ir koncertai, radio ir programai, krutamieji paveikslai, ekskursijos, specialiai knygynai, specialiai muzėjai ir parodos vis kreipia amerikiečių atydą į viską kas tik liečia šią tautą.

F.L.I.S.

SENAI LAUKIAMA

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo

Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių

Puslapių 173. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu $1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių Šeimoj

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

DRAMBLIS

DRAMBLIS YRA GERIAUSIS ŽMOGAUS DRAUGAS

Indija yra tokis kraštas, kur laikoma daugybė naminių dramblių. Jeigu ten drambliui gimstant jo motina miršta, drambliukas turi buti žmogaus pienu užauginta. Moteris turi jį žindyti, nes kitaip jis miršta. Deito, kad moteriškų dramblių mažai yra, tai sunku surast motiną, kuri žindytų siratėlį. Jeigu dabar norime, kad toks siratėlis užaugtų, tada jis turi buti iš krutų maitinamas. Ne kartą ten esą moterys drambliukų maitintojomis.

Rangoone randasi vienas toks žmogaus žindytas dramblis. Jis yra dabar jau aplamai 50 — 55 metų senas, ir didžiausias ir gražiausias gyvulys tame krašte. Viena moteris jį žindžiusi ir užauginusi. Šiandien ta moteris yra labai sena, bet dramblis nežmoniškai ją myli. Ji gali su juom daryti ką tik nori. Kaip šuo, jis jai visur paskui bėga. Ir jei kas šitą moterį užgauti norėtų, tai dramblis tą sutryptų į žemę.

Šis dramblis neseniai turėjo prie kojos piktą žaizdą, kuri galėjo but išgydyta tik operacijos pagelba. Bet jis nei vieno neprisile do. Kuomet tik kasnors su įrankiais prisiartino, jį tik piktino. Kadangi jo vertė buvo didelė, tai norėjo jį išgydyti. Tada pagalvojo, juk operaciją galėtų atlikti sena Birmietė, kuri jį žindė. Ji ir padarė operaciją. Jai l epiant dramblis atsigulė ir ji galėjo špiauti ir išdeginti skaudžią vietą. Sakoma, kad dramblis dejavęs ir verkęs kaip žmogus. Tačiaus jis pasveiko.

Dramblis ne turi vien tiktai socialinį jausmą, bet jis turi dar ir sveiką nuomonę, kas teisybė, o kas ne. Gal bus kas matęs ar girdėjęs kaip drambliai Indijoje dirba. Malkas bekraudami jie vaikšto per medžius išsirinkdami tą, kurį galima geriausiai paimti. Jei vienam gerai nepavyksta, tai jis duoda ženklą ir tuojaus kitas draugas dramblis ateinąs. Jie dabar abu paima ilgą medį, viepas prie vieno, o antras prie antro galo, ir taip nuneša į vietą. Jie nepailstomai dirba, bet kada poilsio skambutis suskamba, jie savo sunkias naštas pameta kur ji stovi ir eina "pusryčiauti", kaip pas msu murininkai.

Kiekvienas prijaukintas dramblis, ar jis priklauso kunigaikščiui ar biednam žmogui, turi savo vedėją (mabaut). Nerasime sviete dar geresnio sugyvenimo tarp dviejų sutvėrimų, kaip tarp žmogaus ir drambliо.

Stebėtina kaip didelis dramblis su mažyčiu žmogum sugyvena. Dar šiandien esant porą tukstančių metų sena kalba užsilikusi, kuri apie 300 žodžių turi. Šita kalba susikalba vedėjas su drambliu. Sakoma, kad kartais juodu porą valandų "pasišneka".

Prijaukintas dramblis yra brangus. Jis kainuoja apie $5,000. Dėlto Indijos kunigaikščiai ir pasididžiuoja jais.

Esą labai pavojinga drambliį nuo savo vedėjo atskirti. John Hagenbekui pasitaikė ta nelaimė gyvulį atskirti nuo jo vedėjo. Vaikinas buvo 12 — 13 metų ir nenorėjo skirtis nuo savo kaimo. Hagenbekas buvo Ceylone labai vertingą drambliį pirkęs ir norėjo jį vežtis, bet antrą rytą atėjęs naujasis vedėjas jam pranešė, kad dramblis elgiasi kaip iš proto išėjęs. Jis du negru sunkiai sužeidęs ir visus medžius kur jam į kelią papuolė išrovęs. Jis metė akmenis ant trobų. Jam prikišus skaniausį maistą jis neprimė. Privedė prie jo dar du prijaukintų drambliu, norėdami jį apraminti, bet jis jiems taip per ausis uždaužęs, kad jie įsigandę ir šaukdami nuo jo pabėgo.

Niekó negalėdami ištaikyti, tuojaus pasiuntė vieną žmogų, kuris turėjo jo senąjį vedėją parvesti. Kaip dramblis tą pamatė jis buvo kaip kudikis linksmas. Su dideliu džiaugsmu priėjęs glostė savo vedėją ir buvo ramus, klausė jo ant žodžio. Hagenbekui kitkas neliko, kaip drambliį atiduoti atgal, kadangi vedėjas nesutiko eit drauge su savo draugu. — M. P.

Naudokitės Proga!

"AMERIKOS LIETUVIS" Į LIETUVĄ TIK $2.

Kurie turi užrašė į Lietuvą "Amerikos Lietuvį" ir jau jų prenumerata yra išsibaigus — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipt į savo giminaičius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50 Užrubežy—Lietuvoje $2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėt negalėsim. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon St. Worcester, Mass.

NAUJA MUZIKA

Iš Operetės "Lietuvaitės"

tinkama

Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams

Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS

Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė —
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti ——
} .25

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:

A. L. Knygynas

14 Vernon St. Worcester, Mass.

Vietos žinios

Uždarytojo Banko Depozitoriai Gaus 40 Nuošimčių dividendą

Bankų Komisionierius Arthur Guy paskelbė, kad taupymo departamento depozitoriai uždarytame Bancroft Banke, galės priimt 40 nuošimčių dividendą, gruodžio 18-tą dieną. Taupymo departamente yra 12,000 depozitorių, kurie jau gavę pirmiau 10 tą nuošimtį dividendo. Dividendo suma yra 1,835,000. Dividendo išmokėjimas šiuo laiku buvo galimas per Finansų Atstatymo Korporacijos (R.F.C.) suteiktą paskolą $1,500,000, paremtą ant visų mortgičių ir nekilnamųjų nuosavybių Bancroft Trust kompanijos taupymo skyriuje. $1,835,000 balansas, kiek turi but išmokėta, arba $335,000 yra sudaryta iš grynų pinigų kiek yra trusto kompanijos taupymo departamente. Depozitoriams bus išmokėta čekiais per banko likviduojantį agentą, kurs yra David Goldstein. Išmokėjimo planas buvo užgirtas Aukščiausiojo Teismo.

Bankų Komisijonierius šiuo laiku negalėjo pranešti, kada bus išmokėta komercijos depozitoriams. Goldsteinas pranešė, kad banko darbininkai tuojaus pradės prirengt čekius, idant butų įteikti prieš Kalėdas.

Kada Bancroft Trusto kompanija atidarys savo duris gruodžio 18-tą dieną, išmokėt taupymo depozitoriams 40 nuošimčių likvidavimo dividendą, stovės policijantai tvarką užlaikyti. Darbininkų skaičius buvo padidintas penkiais klerkais ir šis skaičius dar turės buti padidintas. Yra galimybė, kad bankas pasiliks atidarytas, net iki vakarui gruodio 18-tą dieną išmokėt depozitoriams. Goldsteinas, likvidavimui agentas, ragino depozitoriu s suteikt savo prašymus per paštą, vietoj kad eiti į banką. Išmokėjimai bus lygiai taip greiti kaip jeigu depozitorius nueitų pats į banko ofisą ir stovėtų linijoj pakol gaus čekį. Depozitorius turi pasiųst savo certifikatą bankui, įdėdamas konvertą kur užrašyta jo adresas ir uždėta pašto ženklelis ir čekis bus pasiųstas gruodžio 18-tą dieną arba kuo ankščiausia po tos dienos kaip galima. Čekiai bus pasiųsti ypatoms iš eilės pradedant nuo tų, kurie prisiunčia certifikatą ankščiausia. Ant certifikato bus pažymėta kiek išmokėta ir paskui bus sugražintas kartu su čekiu. Tie, kurie pasiunčia certifikatus arba kurie ateis į banką gaus čekį. Bus susitarta su vietiniu banku, kad Bancroft Trust kompanijos depozitoriai galėtų iškeist čekius tuojaus.

Pirmadienį Prasidės Miesto Darbai

Gatvių komisijonierius Everett, W. Jenkins pranešė šiandien, kad jo departamentą yra sutvarkytos ir viskas parengta pradėt civiškų darbų programą pirmadienio ryte. Jisai jau nupirko visus reikalingus daiktus, kuriuos vyrai vartos ir paskirs darbų prižiurėtojus iš jo departamento kiekviename darbe. Prižiurėtojai bus tik liglaikiniai, gi vėliau į jų vietas eis vyrai, kurie gaudavo pašalpas iš miesto ir bedarbiai. Apie 200 vyrų, prisirašiusių Valstybės Darbdavystės ofise bus paskirti į darbus, sekmadienį. Aplikantų didelis skaičius registruojasi į valstybės ofisą del darbų.

Pirmadienį, apie tusktantis vyrų pradės dirbt gatvių projektuose, gi toliau bus priimama daugiau naujų darbininkų, kaip tik kiti projektai bus vykdomi. Tikimas, kad nuo šios dienos iki vasario 15-tos bus galima duoti darbų apie 4,000 darbininkams šiame mieste.

Worcesteriui buvo paskirta dar $84,471. per valstijos civiškų darbų tarybą kaipo kitą dalį kiek priklauso iš $12,000,000, kuriuos federalė valdžia paskyrė Massachusett valstijai, tikslu, kad duot darbų žmonėm. Projektai, kurie buvo užgirti, duos darbus 335 vyrams. Iš $84,471 sumos kiek buvo paskirta, $68,-520 yra mokyklų pataisymams, $10,455 ugniagesių trobesų pataisymams ir $5,496 kitiems smulkiems pataisymams.

Labdaringos Dr-jos Veikimas

Labdarybės draugijos susirinkimas įvyks penktadienį, lapkričio 24-tą. Šis susirinkimas bus svarbus, tai visi nariai privalo skaitlingai atsilankyt. Bus apsvarstyta daug klausymų draugijos pagerinimui. Bus išduotas raportas apie įvykusios vakarienės pasekmes. Advokatas Milleris su savo žmona, miesto majoras John C. Mahoney ir kiti garbingi svečiai ėmė dalyvumą šiame parengime.

Maironio Parko svetainėje dabar galima surengt visokius pareng.mus žiemos metu, nes yra įtaisytas pečius, kurį paaukojo Jonas Pečiulis. Šventadieniais arba laike kitų švenčių bus galima rengt įvairias pramogas. Žmogus kurs patarnauja draugijoms, gyvena vietoje. Draugijoms gera proga surengt pasilinksminimus, t o d e l reikėtų joms šį klausimą apsvarstyti susirinkimuose. Kuris norėtų smulkmeniškai apie šią vietą sužinoti, gali kreiptis pas pirmininką. **Veikiančioji Komisija**

"Šurum-Burum" Vakare Prieš Padėkavonės Dieną

S.L.R.K.A. Ex 98-tos kuopos pavieniai nariai rengia "šurum-burum" Lietuvių Demokratų kliubo kambariuose, po nr. 38A Providence gatvės. Parengimas įvyks trečiadienį, lapkričio 29-tą, 6:30 val. vakaro ir trauksis iki nakties vėlumos. Įžangos kaina tiktai 25 centai, o už mažą įžangą kiekvienas turės puikią progą pasilinksmint. Muzikos bus kokios tik kas norės ir visi galės pašokti. Taigi, užkviečiam ir 41-mos kuopos narius taipgi ir visus worcesteriečius atsilankyt į musų baliuką.

Bolševikai Likvidavo 57-tą Kuopą

Tulas laikas atgal, kuomet bolševikų agentai buvo užponavoję Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kurių užduotis buvo gręžšt tą organizaciją iš vidaus, demoralizuot jos narius, kad tokiu budu arčiau priselinus prie jos iždo. Tačiau 1930 metų Čikagoje laikytas Susivienijimo Seimas davė tokį smugį suburliokėjusiems bimbistams, kad j e žvaigždes beskaitydami turėjo nešdintis laukan iš Lietuvių auditorijos. Bolševikai pabėgę iš Seimo, gr.ebėsi visokių provokacijų: tvert naują Sus.vienijimą, ardyt SLA. kuopas ir demoralizuot narius.

Viena iš didžiausių Susivienijimo 57-ta kuopa (Worcester, Mass.) daugiausiai nukentėjo. Mat jos visą valdybą pasisekė patraukt savojon pusėn. Kuomet ji sugrįžo atgal iš seimo, jau buvo nebesukalbama, nes su SLA. konstitucija ir jos patvarkymais jau nebesiskaitė; sudėtus 57-tos kuopos narių pinigus, apie $1,-600.00 pasilaikė sau, kaip lyginai pasilaikė ir visą kitą kuopos turtą. O kad kuopos narius daugiau sudemoralizavus, tai bolševikiškas susivienijimas davė savo kuopai 57-tą numerį, reiškia tą patį, kuris priklausė SLA. kuopai. Na, ir varė didelę agitaciją, kad kuodaugiausiai ištraukus iš tikrojo Lietuvių Susivienijimo narių ir juos prirašius į savąjį — bolševikiškąjį. Žinoma, tas jiems iš dalies ir pavyko, jie suskaldė 57-tą kuopą, ir veik pusė jų, beviliodami "keptų karvelių" pažadais, prirašė prie savojo susivienijimo.

Bet dabar! Dabar jau tuos "keptus karvelius" bolševikų komisarai s u v a l g ė, o 57-tos kuopos suviltiems nariams nieko neliko kaip lyginai jau neliko nė tos pačios kuopos. Tą kuopą pavirto į kokį tai kliubą, kuris neva atsakysiąs už padarytą žalą Lietuvių šeimynoms, kurių nariams jau šiandien reikalinga išmokėt pašalpinė ir pomirtinė. Bet kalbama, kad LDS Centre pinigų jau nelikę. Jei ištikrųjų taip butų, tai reikia skubiai paklaust buvusios "Darbininkų Susivienijimo" 57-tos kuopos valdybos (kurią Bimba-Andriulis Čikagos Seime suvylė ar papirko): Kur pašalpa? Kur pomirtinė? Keli šimtai suviltų lietuvių dabar nežino kas daryt. Reiškia, prisieis jiems ieškot judo, ir suradę turės jį gerai nubaust už padarytą lietuviams klastą.

Iš tikrųjų šaltinių teko patirt, kad suviltieji nariai per nečarteriuotą Mass. valstijoje bolševikų susivienijimą žada netylėt: jie reikalaus pašalpinės ir pomirtinės; jie reikalaus to, kas jiems priklauso. Čia jau bolševikiška propaganda alkanai šeimynai pilvo neužkiši. Čia reikia dolerio, nesvarbu, kad 57-tos kuopos valdyba kuopą ir panaikino, bet ji nepanaikino ir negali panaikyt skolos, ir jei nuskriausti ir suvilti bolševiiško susivienijimo buvusieji 57-tos kuopos nariai tuojau sukrus, jie privers, jei ne kuopą, tai jos centrą išpildyt jų reikalavimą, kad teisingai atsiteisus su pašalpinėmis ir pomirtinėmis. **SLA. Narys**

Valgių išpardavimas Šeštadienį

Šv. Petronėlės draugija rengia valgių išpardavimą Barnard Sumner and Putnam kompanijos krautuvėje, šeštadienį, lapkričio 25-tą, 1933 metuose. Šios draugijos narės pagamins visokių skaniausių valgių, pyragaičių, tortų, saldumynų ir gardumynų kuriuos parduos šeštadienį. Todel, visi kurie tik busite mieste malonėkite ateiti ir nusipirkti gardumynų.

Rengimo Komisija

Reikalingas Kambaris su Šilumą

Kas turėtumet apšildytą kambarį del lietuvio, tai kreipkitės Amerikos Lietuvio raštinėn: 14 Vernon gatvės, čia gausit reikalingas informacijas.

Parsiduoda Pulruimis Rialto Teatre

Parsiduoda 7 stalų pulruimis, ant viršaus Rialto Teatro. Gera užeiga lietuviams. Pasinaudokit proga. Savininkas žada netrukus apleist vietą. Kreipkitės pas —

FELIKSĄ KAMBLEVIČIŲ
45 Millbury St. — Worcestery

TĖMYKITE

Prim Rinkimosi

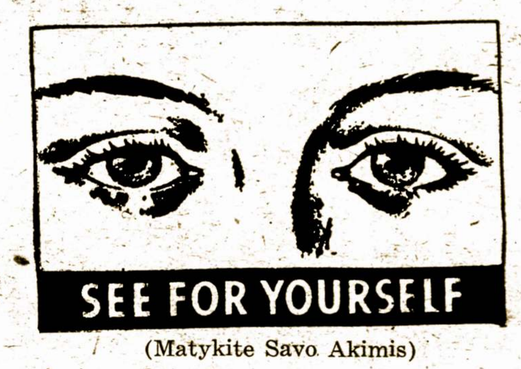

(Matykite Savo Akimis)

Apsidairykit aplinkui pirm negu pirksite Pečių Kepimui — bet tikrai matykite puikius naujus Automatiškus Elektrinius Pečius.

Šie pečiai yra tai moteriai, kuri reikalauja moderniškiausio budo kepimui su palengvinimu, patogumu, š v a r u m u, liuoslaikiu ir žema kaina operavimui. Išsirinkite moderišką Elektrinį Pečių. Pečių kainos yra pritaikomos kiekvienam budžetui.

Klauskite Savo Pardavėjo Apie Elektrinį Kepimą

The Worcester Electric Light Co.

11-15 Foster St. — **Phone 2-6771**

Kazys Baravykas Palaidotas

Kazys Baravykas mirė pirmadienio vakare, po ilgos ligos. Jisai palieka du broliu: Andrių Worcestery ir Vladą Buenos Aires, Pietinėje Amerikoje; vieną seserį Aleksandriją Švedienę, Lietuvoje. Jisai buvo Šv. Vardo draugijos narys. Laidotuvės įvyko ketvirtadienio ryte, iš jo brolio namų, 19 Seymour gatvės. Aušros Vartų bažnyčioje, 9-tą valandą įvyko iškilmingos gedulingos mišios, kurias atlaikė kun. K. Vasys.

Sekanti Šv. Vardo draugijos nariai nešė karstą: Jonas Baranauskas, Liudvikas Tribandis, Kazimieras Valatekvičius, Jonas Budinavičius, Jonas Daučiunas ir Kazimieras Kazulevičius. Palaidotas Notre Dame kapinėse.

Mirė Antanas Petkus

Antanas Petkus, 25 metų jaunuolis, mirė antradienio ryte miesto ligoninėje po sunkios ligos. Jisai palieka savo tėvus Eugenijų i Moniką Petkus, vieną brolį Joną ir dvi seseri Eleonorą ir Oną Matulaitienę, Worcestery. Laidotuvės įvyko iš jo namų 246 Millbury gatvės, ketvirtadienio po-pietų antrą valandą. Karstą nešė Petras ir Jonas Sviklai, Vincas ir Edvardas Gabiai ir Antanas ir Stanislovas Butkai. Palaidotas Vilties kapinėse.

Bernardo Mašinsko Laidotuvės Šeštadienį

Bernardas Mašinskas, nuo 19 Spruce gatvės mirė trečiadienį miesto ligoninėje. Jisai yra senas gyventojas Worcestery, gi palieka du sunu Jurgį Mašinską, Springfield, Mass., ir Joną Mašinską Worcestery; dvi seseri Ievą Pranaitienę ir Moniką Mašinskaitę Lietuvoje; keturius brolius, Adomą, Jurgį, Antaną ir Stanislovą Mašinskus Lietuvoje.

Velionis pašarvotas M. Čivinsko laidotuvių kambariuose, 342 Harding gatvės. Laidotuvės įvyksta šeštadienio ryte, 10-tą valandą su bažnytinėmis apeigomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Bus palaidotas Notre Dame kapinėse.

Metinis "Whist Party" su Programa

SLA. 57-ta kuopa rengia savo metinį "Whist Party", šeštadienį, lapkričio 25-tą, 7:30 valandą vakare, Lietuvių Ukėsų Kliubo žemutinėje svetainėje. Apart kortavimo, bus programa susidedanti iš muzikos ir dainų, taipgi skanių užkandžių ir gėrymų. Šio vakarėlio rengėjai jau keli mėnesiai atgal pradėjo rupintis, kad parengimas butų kuo įvairiausias ir pasekmingiausias. Kas tik atsilankys tam užtikrinta patogus ir linksmas laikas. **Rengėjai**

Nepraleiskit Progos

Worcesterio lietuviai, ateikite skaitlingai į Lietuvių Ukėsų Kliubo žemutinę svetainę, sekmadienį, lapkričio 26-tą. Čia šeštą valandą prasidės gražus vakaras. Bus programa iš muzikos ir dainų. "Aušrelės" muzikališka draugija rengia šį vakarėlį. Nebus jokios įžangos. Nepraleiskite progos, pasinaudokite ir praleiskite vakarą linksmai ir gražiai. **Rengėjai**

Pranešimas

Pranešam, SLA. 318 kuopos nariams ir tiems, kurie pirko tikietus išlaimėjimui radio, kad traukimas neįvyko lapkričio 18-tą dieną. Kitą laimėjimo traukimo dieną pranešime vėliaus.

SLA. 318 kp. Komitetas

Labdaringos Dr-jos Kliubo Šokiai

Labdaringos draugijos kliubas rengia šokius, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 12 Vernon gatvės. Šokiai įvyks šeštadienį, lapkričio 25-tą. Rengėjai kviečia visus skaitlingai imti dalyvumą, kadangi jau baigiasi šokių laikas. Visas pelnas skiriamas į kalėdinį fondą, iš kur bus sušelpta vargšiai. Visi, kurie tik atjaučia labdaringą darbą atsilankykite į šį parengimą kartu pasilinksmint ir kartu atlikt gerą darbą. **Rengėjai**

Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banko Žinios

Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banko Metinis susirinkimas neįvykę lapkričio 16-tą dieną iš priežasties šėrininkų neatsilankymo į susirinkimą. Taip mažai susirinko, kad nebuvo iš ko rinkti valdybą. Be to iždininkas neatsilankė į susirinkimą, nors turėjo išduoti banko stovį metų pabaigoje.

Bus šaukiamas susirinkimas gruodžio mėnesy ir jeigu tuomet šėrininkai nesusirinks ir valdybos neišrinks, tai Lietuvių Savitarpinės Paskolos Bankas bus uždarytas pagal Massachusetts valstijos bankų telses.

* * *

ŠAUKIAMAS ANTRAS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banko laikinu Kasieriu paskirtas A. J. Katkauskas, nes per metinį susirinkimą, lapkričio 16-tą dieną nebuvo iš ko išrinkti.

Dabar yra šaukiamas antras metinis susirinkimas, gruodžio 6-tą dieną, Lietuvių Piliečių Kliubo kambariuose. Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banko laikinis iždininkas atlieka banko reikalus. Jo adresas yra 372 Millbury gatvės, Worcester, Mass.

A. J. K.

Hi-Test Range &

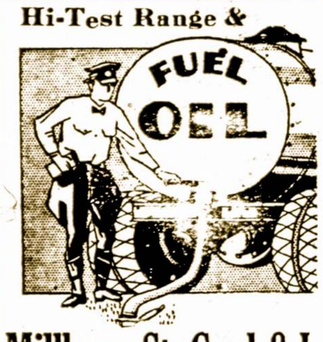

Millbury St. Coal & Ice COMPANY

Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631

Visokios Rušies Angliai

NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS

Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui

JONAS KIELA

441 Millbury St., Worcester, Mass.

Nauja Lietuvių Krautuvė

— ATIDARO —

Jonas D. Kerbelis ir Kompanija

Su Pilnu Pasirinkimu

VIRTUVĖMS IR SALIONAMS PEČIAI SU ALIEJAUS ĮTAISYMAIS

Majestic, Philco ir RCA Victor Radio

Elektriniai Šaldytuvai

Visoki Namų Rakandai už Žemiausias Kainas. Prašome Atsilankyt.

Užtikrintas Sąžiningas Patarnavimas

Atidarymas įvyks spalių 27-tą dieną, 1933 m.

8 PENN AVE. (Kampas Waverly St.) WORCESTER, MASS.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

ALUS
Vokiški Alųs ir Vynai
Cullen & Co.
Tel. Dial 4-7578
Gatavai Surišta Išsinešt
22 MADISON

Parsiduoda Pianas
Pigus — Geras — Tinkamas Vaikams mokytis — Kartu ir gausit piano lekcijas. Kreipkitės —
J. VINICKAS
4 Penn Avenue — Worcester, Mass.

Jurgis A. Arenta
(Lietuvis Automobilistas)
5 Carpenter St. — Worcester
Užlaiko automobilius del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienoj ir nakty už prieinamiausią kainą.
Tel. Dial 4-3923

Sanitariška Barbernė
Šioje barbernėje rasi geriausią patarnavimą ir už prieinamiausią kainą. Taipgi mes užlaikom vaistų nuo plaukų slinkimo. Kriepkitės
JURGIS BABONAS
174 Millbury St. — Worcestery

PETER BROS.
Apvalainios Anglys — ANGLYS — MALKOS
Medinės Anglys — KOKSAI — LENTOS
ALIEJUS KURUI — PEČIAMS PEČIUKAMS
Geresnis Šildymas Už Pigesnę Kainą
161 WASHINGTON ST.
Tel. 3-7247

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5838
340 HARDING STREET